

VOORLOPIGE VERSIE

NIET CITEREN ZONDER BRONVERMELDING
De definitieve versie, op wit papier, bevat de
bijlagen en het tweetalige beknopt verslag.

VERSION PROVISoire

NE PAS CITER SANS MENTIONNER LA SOURCE
La version définitive, sur papier blanc, comprend
les annexes et le compte rendu analytique
bilingue

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

INTEGRAAL VERSLAG**COMPTE RENDU INTEGRAL**

PLENUMVERGADERING

SÉANCE PLÉNIÈRE

donderdag

jeudi

29-08-2002

29-08-2002

9:30 uur

9:30 heures

*De teksten werden nog niet door de sprekers nagezien.
Zij kunnen hun correcties schriftelijk
meedelen vóór*

03/09/2002, om 16 uur

aan de Dienst Integraal Verslag.

Fax: 02 549 88 47

e-mail: CRIV@dekamer.be

*Les textes n'ont pas encore été révisés par les orateurs.
Ceux-ci peuvent communiquer leurs corrections par écrit
avant le*

03/09/2002, à 16 heures

au Service du Compte Rendu Intégral.

Fax: 02 549 88 47

e-mail: CRIV@lachambre.be

AGALEV-ECOLO	<i>Anders gaan leven / Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales</i>
CD&V	<i>Christen-Democratisch en Vlaams</i>
FN	<i>Front National</i>
MR	<i>Mouvement réformateur</i>
PS	<i>Parti socialiste</i>
cdH	<i>centre démocrate Humaniste</i>
SP.A	<i>Socialistische Partij Anders</i>
VLAAMS BLOK	<i>Vlaams Blok</i>
VLD	<i>Vlaamse Liberalen en Democraten</i>
VU&ID	<i>Volksunie&ID21</i>

<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties :</i>		<i>Abréviations dans la numérotation des publications :</i>	
DOC 50 0000/000	<i>Parlementair document van de 50e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer</i>	DOC 50 0000/000	<i>Document parlementaire de la 50e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif</i>
QRVA	<i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>	QRVA	<i>Questions et Réponses écrites</i>
CRIV	<i>Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (op wit papier, bevat ook de bijlagen)</i>	CRIV	<i>Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (sur papier blanc, avec les annexes)</i>
CRIV	<i>Voorlopige versie van het Integraal Verslag (op groen papier)</i>	CRIV	<i>Version Provisoire du Compte Rendu Intégral (sur papier vert)</i>
CRABV	<i>Beknopt Verslag (op blauw papier)</i>	CRABV	<i>Compte Rendu Analytique (sur papier bleu)</i>
PLEN	<i>Plenum (witte kaft)</i>	PLEN	<i>Séance plénière (couverture blanche)</i>
COM	<i>Commissievergadering (beige kaft)</i>	COM	<i>Réunion de commission (couverture beige)</i>

<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>	<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>
<i>Bestellingen :</i>	<i>Commandes :</i>
<i>Natieplein 2</i>	<i>Place de la Nation 2</i>
<i>1008 Brussel</i>	<i>1008 Bruxelles</i>
<i>Tel. : 02/ 549 81 60</i>	<i>Tél. : 02/ 549 81 60</i>
<i>Fax : 02/549 82 74</i>	<i>Fax : 02/549 82 74</i>
<i>www.dokKamer.be</i>	<i>www.laChambre.be</i>
<i>e-mail : publicaties@dokKamer.be</i>	<i>e-mail : publications@laChambre.be</i>

INHOUD

Berichten van verhindering	1
INTERPELLATIES	1
Samengevoegde interpellaties van	1
- de heer Geert Bourgeois tot de eerste minister over "het ontslag van mevrouw Aelvoet, minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu" (nr. 1363)	
- de heer Pieter De Crem tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de wapenlevering aan Nepal" (nr. 1364)	
- de heer Pieter De Crem tot de minister van Financiën over "het bestaan van zogenaamde en aan wapenleveringen gelinkte staat-tot-staat leningen" (nr. 1369)	
- de heer Gerolf Annemans tot de eerste minister over "het ontslag van mevrouw Aelvoet, minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu, en de wapenverkoop van 5.500 mitrailleurs van FN Herstal aan Nepal" (nr. 1365)	
- mevrouw Els Van Weert tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de levering van militair materieel aan Nepal" (nr. 1366)	
- mevrouw Els Van Weert tot de eerste minister over "de omstreden wapenlevering aan Nepal, India en Pakistan" (nr. 1367)	2
- de heer Ferdy Willems tot de eerste minister over "de wapenleveringen aan Nepal" (nr. 1370)	2
- andere tussenkomsten	2
- de heer Raymond Langendries tot de eerste minister over "het ontslag van mevrouw Aelvoet, minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu" (nr. 1368)	2
<i>Sprekers: Geert Bourgeois, Pieter De Crem, Gerolf Annemans</i> , voorzitter van de VLAAMS BLOK-fractie, <i>Els Van Weert, Ferdy Willems, Pierre Chevalier, Peter Vanhoutte, Daniel Bacquelaine</i> , voorzitter van de MR-fractie, <i>Dirk Van der Maelen</i> , voorzitter van de SP.A-fractie, <i>Claude Eerdekens</i> , voorzitter van de PS-fractie, <i>Vincent Decroly, Muriel Gerkens</i> , voorzitter van de ECOLO-AGALEV-fractie, <i>Raymond Langendries</i> , voorzitter van de cdH-fractie, <i>Guy Verhofstadt</i> , eerste minister	
Persoonlijke feiten	31
<i>Sprekers: Mark Eyskens, Frieda Brepoels</i> , voorzitter van de VU&ID-fractie, <i>Geert Bourgeois, Pieter De Crem, Gerolf Annemans</i> , voorzitter van de VLAAMS BLOK-fractie, <i>Guy Verhofstadt</i> , eerste minister, <i>Els Van Weert, Ferdy Willems, Raymond Langendries</i> , voorzitter van de cdH-fractie	
Moties	37
TOELATING EN EEDAFLEGGING VAN EEN OPVOLGER TER VERVANGING VAN EEN LID DAT DOOR DE KONING TOT MINISTER WERD BENOEMD	38

SOMMAIRE

Excusés	1
INTERPELLATIONS	1
Interpellations jointes de	2
- M. Geert Bourgeois au premier ministre sur "la démission de Mme Aelvoet, ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement" (n° 1363)	
- M. Pieter De Crem au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la livraison d'armes au Népal" (n° 1364)	
- M. Pieter De Crem au ministre des Finances sur "l'existence de "prêts d'Etat à Etat" liés à des livraisons d'armes" (n° 1369)	
- M. Gerolf Annemans au premier ministre sur "la démission de Mme Aelvoet, ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement, et la vente de 5.500 fusils mitrailleurs de la FN Herstal au Népal" (n° 1365)	
- Mme Els Van Weert au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la livraison de matériel militaire au Népal" (n° 1366)	
- Mme Els Van Weert au premier ministre sur "les livraisons controversées d'armes au Népal, à l'Inde et au Pakistan" (n° 1367)	2
- M. Ferdy Willems au premier ministre sur "les livraisons d'armes au Népal" (n° 1370)	2
- Autres interventions	2
- M. Raymond Langendries au premier ministre sur "la démission de Mme Aelvoet, ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement" (n° 1368)	2
<i>Orateurs: Geert Bourgeois, Pieter De Crem, Gerolf Annemans</i> , président du groupe VLAAMS BLOK, <i>Els Van Weert, Ferdy Willems, Pierre Chevalier, Peter Vanhoutte, Daniel Bacquelaine</i> , président du groupe MR, <i>Dirk Van der Maelen</i> , président du groupe SP.A, <i>Claude Eerdekens</i> , président du groupe PS, <i>Vincent Decroly, Muriel Gerkens</i> , présidente du groupe ECOLO-AGALEV, <i>Raymond Langendries</i> , président du groupe cdH, <i>Guy Verhofstadt</i> , premier ministre	
Faits personnels	31
<i>Orateurs: Mark Eyskens, Frieda Brepoels</i> , présidente du groupe VU&ID, <i>Geert Bourgeois, Pieter De Crem, Gerolf Annemans</i> , président du groupe VLAAMS BLOK, <i>Guy Verhofstadt</i> , premier ministre, <i>Els Van Weert, Ferdy Willems, Raymond Langendries</i> , président du groupe cdH	
Motions	37
ADMISSION ET PRESTATION DE SERMENT D'UN MEMBRE SUPPLÉANT EN REMPLACEMENT D'UN MEMBRE NOMMÉ PAR LE ROI EN QUALITÉ DE MINISTRE	39

BIJLAGE	41	ANNEXE	41
INTERNE BESLUITEN	41	DECISIONS INTERNES	41
INTERPELLATIEVERZOEKEN	41	DEMANDES D'INTERPELLATION	41
INGEKOMEN	41	DEMANDES	41
MEDEDELINGEN	42	COMMUNICATIONS	42
REGERING	42	GOUVERNEMENT	42
WIJZIGING	42	MODIFICATION	42

PLENUMVERGADERING

van

DONDERDAG 29 AUGUSTUS 2002

9:30 uur

SÉANCE PLÉNIÈRE

du

JEUDI 29 AOUT 2002

9:30 heures

De vergadering wordt geopend om 9.38 uur door de heer Herman De Croo, voorzitter.

La séance est ouverte à 9.38 heures par M. Herman De Croo, président.

Tegenwoordig bij de opening van de vergadering zijn de ministers van de federale regering:

Ministres du gouvernement fédéral présents lors de l'ouverture de la séance:

Louis Michel, Didier Reynders, Guy Verhofstadt.

De **voorzitter**: De vergadering is geopend.
La séance est ouverte.

Een reeks mededelingen en besluiten moeten ter kennis gebracht worden van de Kamer. Zij zullen in bijlage bij het integraal verslag van deze vergadering opgenomen worden.

Une série de communications et de décisions doivent être portées à la connaissance de la Chambre. Elles seront reprises en annexe du compte rendu intégral de cette séance.

**Berichten van verhindering
Excusés**

Jan Eeman, wegens familieaangelegenheden / pour obligations familiales;
Luc Goutry, buitenslands / à l'étranger.

Monsieur le premier ministre, chers collègues, je dois demander votre indulgence.

U weet dat er werken aan de gang zijn in de klassieke plenumzaal.

J'ai essayé au mieux avec mes collaborateurs de remédier à la situation. Mais comme vous le savez, c'est le contenu et pas le contenant qui dans ces discussions parlementaires me paraît important.

Voor sommige collega's kunnen er problemen van vertaling zijn. Deze zaal is inderdaad niet geschikt om zoveel personen te verwelkomen. Er is natuurlijk plaats voor het publiek. Ik vraag ook het begrip van de pers voor de omstandigheden, opdat we het debat rustig zouden kunnen afmaken.

De manier waarop deze plenaire vergadering wordt georganiseerd en het tijdstip ervan zijn uitzonderlijk.

Il n'y a pas de précédents d'une réunion au mois d'août si ce n'est deux cas en 1980 en 1988 quand nous avons prolongé jusqu'au 4 ou 5 août les discussions plénières.

Vous avez reçu l'ordre du jour. Nous en avons discuté à la Conférence des présidents. Je suppose que je peux le considérer comme approuvé.

De agenda is dus goedgekeurd.

**Interpellaties
Interpellations****01 Samengevoegde interpellaties van**

- de heer Geert Bourgeois tot de eerste minister over "het ontslag van mevrouw Aelvoet, minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu" (nr. 1363)
- de heer Pieter De Crem tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de wapenlevering aan Nepal" (nr. 1364)
- de heer Pieter De Crem tot de minister van Financiën over "het bestaan van zogenaamde en aan wapenleveringen gelinkte staat-tot-staat leningen" (nr. 1369)
- de heer Gerolf Annemans tot de eerste minister over "het ontslag van mevrouw Aelvoet, minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu, en de wapenverkoop van 5.500 mitrailleurs van FN Herstal aan Nepal" (nr. 1365)
- mevrouw Els Van Weert tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de levering van militair materieel aan Nepal" (nr. 1366)
- mevrouw Els Van Weert tot de eerste minister over "de omstreden wapenlevering aan Nepal, India en Pakistan" (nr. 1367)
- de heer Ferdy Willems tot de eerste minister over "de wapenleveringen aan Nepal" (nr. 1370)
- andere tussenkomsten
- de heer Raymond Langendries tot de eerste minister over "het ontslag van mevrouw Aelvoet, minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu" (nr. 1368)

01 Interpellations jointes de

- M. Geert Bourgeois au premier ministre sur "la démission de Mme Aelvoet, ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement" (n° 1363)
- M. Pieter De Crem au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la livraison d'armes au Népal" (n° 1364)
- M. Pieter De Crem au ministre des Finances sur "l'existence de "prêts d'Etat à Etat" liés à des livraisons d'armes" (n° 1369)
- M. Gerolf Annemans au premier ministre sur "la démission de Mme Aelvoet, ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement, et la vente de 5.500 fusils mitrailleurs de la FN Herstal au Népal" (n° 1365)
- Mme Els Van Weert au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la livraison de matériel militaire au Népal" (n° 1366)
- Mme Els Van Weert au premier ministre sur "les livraisons controversées d'armes au Népal, à l'Inde et au Pakistan" (n° 1367)
- M. Ferdy Willems au premier ministre sur "les livraisons d'armes au Népal" (n° 1370)
- Autres interventions
- M. Raymond Langendries au premier ministre sur "la démission de Mme Aelvoet, ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement" (n° 1368)

Overeenkomstig het advies van de Conferentie van voorzitters van 28 augustus 2002, stel ik u voor de spreektijd van elke interpellant op 10 minuten vast te stellen. Hetzelfde geldt voor elke politieke partij die niet vertegenwoordigd is door een interpellant. Ik meen te weten dat ze hun spreektijd voor het antwoord van de regering wensen te gebruiken.

Conformément à l'avis de la Conférence des présidents du 28 août 2002, je vous propose de fixer le temps de parole de chaque interpellateur à 10 minutes. Il en sera de même pour chaque groupe politique non représenté par un interpellateur.

Geen bezwaar? (*Nee*)
Aldus zal geschieden.

Pas d'observation? (*Non*)
Il en sera ainsi.

Ik dring erop aan dat eenieder de toegemeten spreektijd respecteert. Na de uiteenzettingen zal de regering antwoorden.

Les répliques ne sont autorisées que, s'ils le veulent, à ceux ou celles qui ont interpellé.

Alleen de interpellanten mogen repliceren. Dan

zullen we zien waar we staan, naargelang wat mij wordt meegedeeld.

J'insiste beaucoup sur la compréhension de tous et de toutes, aussi bien sur les bancs du parlement et du gouvernement que sur les bancs du public et des médias. Nous avons fait de notre mieux dans des circonstances qui ne sont matériellement pas faciles.

Om over de spreektijd te waken, heb ik hier een klok voor mij. We komen nu niet allemaal samen om dan niet de regels te respecteren. Daarvoor zijn wij minstens groot en sommigen onder ons oud genoeg.

01.01 Geert Bourgeois (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, mijnheer de vice-eerste minister, mijnheer de minister, collega's, de uitslag van het debat staat op voorhand vast; het is een parlementair ritueel waarvan we allemaal het resultaat kennen. Toch vraag ik u, mijnheer de eerste minister, met aandrang – ik begin daarmee – om de beslissing van 11 juli in te trekken.

Dames en heren, de uitslag stond vast op 11 juli toen de VLD, SP.A en Agalev zwichtten voor de Waalse dreiging. Nu moet Agalev nog haar gezicht redden en de vluchtroute ligt open. Ik kom daar straks op terug. Ook nu weer zijn de Vlaamse partijen gezwicht. Dat is de kern van de zaak. Er is sinds 1991 toen Moureaux dreigde met de institutionele atoombom, niets veranderd. De tandeloze Vlaamse leeuw waarmee Spitaels toen spotte, heet nu Verhofstadt, heet nu VLD. Ondanks alle burgermanifesten, ondanks alle congressen, ondanks alle manifesten blijft de VLD zwichten voor Waalse chantage! De VLD wil te allen prijze blijven besturen. Zo simpel is het.

Ook nu weer wordt Vlaanderen gechanteerd. De Vlaamse industrie zou wel eens kunnen worden getroffen, is het niet zo, mijnheer de minister van Buitenlandse Zaken? Zo dreigde u toch. En mijnheer de eerste minister, uw vice-eerste minister kondigde daarover tekst en uitleg aan van uwentwege. Ik hoorde die uitleg nog niet en ik stel u hier de vraag: wat is daarvan aan? Wat heeft Alcatel Bell te vrezen? Of zult u weer zwijgen, net zoals u zweeg toen minister Michel tot driemaal toe de waarheid geweld aandeed. Wie ik ontmoet, zegt mij dat Michel driemaal gelogen heeft en de eerste minister zwijgt. Zult u weer zwijgen, mijnheer de eerste minister?

Duitsland, waar rood en groen besturen, leefde de Europese code na en informeerde Buitenlandse Zaken daaromtrent, alsook over de motieven. Minister Michel, wanneer deelde Duitsland die beslissing mee? Volgens mijn informatie gebeurde

dat in de loop van de maand mei.

Een volgende vraag, minister Michel, wanneer deelde u de Duitse notificatie mee aan uw collega's in het kernkabinet en de Ministerraad? De Duitse ambassadeur bevestigde gisteren aan mijn fractieleidster, mevrouw Frieda Brepoels, dat Duitsland de Europese code integraal en strikt naleeft, ook wat de notificatie betreft. Zeg nu niet dat alles confidentieel is. In Nederland, collega's, vindt men de weigeringsbeslissingen op de webstek van het ministerie van Economische Zaken. Daar wordt niet alleen aan de EU-partners, maar ook aan de bevolking meegedeeld dat een uitvoervergunning geweigerd is: "The Netherlands have the honour to inform partners of the following denial under the EU code of conduct..." Het gaat om de weigering van een wapenlevering aan India.

We weten intussen dat de SP.A-fractie pal achter de beslissing van de regering staat. Dat zal als muziek in de oren klinken van Spirit. Het wordt een mooie alliantie als zelfs op die punten geen overeenstemming bestaat. Ook nu weer, net zoals in 1991, doet de SP.A niet wat ze zegt, alle slogans ten spijt. Dat was inderdaad ooit een slogan van de SP.A. De stelling van de VLD en SP.A is duidelijk: de mensenrechten en de democratische basisprincipes moeten wijken voor zuiver Waalse economische belangen. Als de Waalse politici het nochtans echt goed voor hebben met de Waalse economie, dan zorgen zij niet voor een zoveelste wapenlevering, maar voor een reconversie van de Waalse wapenindustrie. FN is op sterven na dood. De wapenlevering kan haar leven misschien nog enkele maanden rekken, maar biedt geen structurele oplossing.

Agalev daarentegen heeft zich nu nog altijd niet uitgesproken. Agalev vroeg een parlementair debat en ik heb collega Geysels op zijn wenken bediend: toen ik in het laatavondnieuws het ontslag van mevrouw Aelvoet vernam, ben ik op mijn fiets gesprongen en heb ik onmiddellijk een interpellatieverzoek ingediend. Ik had immers de indruk dat men bij Agalev vergeten was hoe men een parlementair debat op gang kan brengen. Zij vroeg het wel. Ik herinner u, collega's van Agalev, eraan dat daarvoor technieken bestaan. Het geheugenverlies blijkt bij de groenen een uitdijende ziekte. Welnu, u hebt nu het debat en we zullen zien wat ervan komt. In ieder geval, zelfs als Agalev een minister vervangt, dan blijft de fundamentele vraag levensgroot. De wapenleveringen gaan door, ook met Jef Tavernier als vice-eerste minister.

Agalev weet nochtans als geen ander dat de leveringen in strijd zijn met de wet. Reeds op 9 januari zei mevrouw Laenens in de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen dat er in Nepal een burgeroorlog woedt. Het zijn haar woorden. Zij beschreef hoe de inwoners er standrechtelijk

geëxecuteerd worden zonder vorm van proces. Minister Michel himself waarschuwde op zijn webstek voor het feit dat er in Nepal een burgeroorlog aan de gang is. Ondertussen is er ook het veelzeggende rapport van de heer Hollants Van Loocke, waarvan ik u om tijdsredenen een aantal nochtans bijzonder interessante gegevens moet besparen.

Er is bovendien een nieuw element: de Duitse regering heeft beslist dat zij wapenleveringen aan Nepal strijdig vond en vindt met de Europese code.

Mijnheer de eerste minister, mijnheer de vice-eerste minister, mijnheer de minister, collega's, de wet is de wet en ministers moeten de wet uitvoeren. Het debat gaat enkel en alleen over de vraag of met wapenleveringen aan Nepal, India en Pakistan de wapenwet van 1991 wordt gerespecteerd. De wet is duidelijk: niet alleen wapenleveringen aan landen in burgeroorlog zijn verboden, maar ook wapenleveringen aan landen die het hoofd moeten bieden aan zware interne spanningen die kunnen leiden tot een gewapend conflict. In deze is er een gewapend conflict. Durft ook maar iemand hier in de zaal te beweren dat in Nepal, India of Pakistan de regeringen niet het hoofd moeten bieden aan zware interne spanningen die tot een gewapend conflict kunnen leiden? In Nederland waar liberalen en socialisten samen bestuurden, werden 8 leveringen aan India geweigerd, wat gepubliceerd werd op de webstek van het Nederlandse ministerie van Economische Zaken. Als u vindt, collega's, dat er in Nepal een conflict woedt waarin u op ethische gronden partij meent te mogen kiezen, dan is dat uw goed recht, maar dat ontslaat u nog altijd niet van de verplichting om de wet na te leven.

De regering heeft de mond vol van mensenrechten en vrede en minister Michel heeft zich als de vredesridder geëtaleerd en plots, zo zegt de regering, zal zij meehelpen in de strijd tegen de communistische guerrilla in Nepal. De paars-groene vredesduif is een oorlogshavik geworden. De regering kan de bevolking van Nepal steunen, niet door wapens te leveren, maar door aan te sturen op een vredesdialoog en door de maatregelen die de heer Hollants Van Loocke aanprijst, helpen uit te voeren. Lees zijn rapport er maar op na.

Zoals gezegd, weten we sinds vannacht dat de vluchtroute openligt. Minister Jef Tavernier, die ik persoonlijk graag had gefeliciteerd met zijn verkiezing – ik zal dat later nog doen – en van wie ik ten minste had verwacht dat hij op de regeringsbanken zou zitten, heeft gesteld dat het voor Agalev niet kan dat er zomaar wapens worden geleverd. Hij zei letterlijk: "Het moet uitgevoerd worden". Ik neem aan dat hij daarmee bedoelde dat de wapenlevering niet mag worden uitgevoerd. Er moet dus een komma komen; er mag geen punt staan. We weten echter ook dat alle Franstaligen

onderstrepen: er wordt geleverd; er wordt uitgevoerd; op de beslissing van 11 juli wordt niet teruggekomen. De vraag is dus: wat komt er na de komma? Zal Agalev bedingen dat er met die moordwapens niet geschoten wordt, dat er door die zeer efficiënte wapens – dat werd onlangs nog op televisie gedemonstreerd – geen bloed vloeit? Zal Agalev bedingen dat de wapens niet worden doorverkocht? Volgens deskundigen zijn het geen individuele wapens, maar wapens voor secties van 10 personen en zal het vrij kleine Nepalese leger met zijn klein budget onmogelijk zelf al die wapens aanwenden. Zal nieuwe minister Tavernier persoonlijk om de drie maanden die wapens gaan inventariseren of zal mevrouw Aelvoet dat doen?

De **voorzitter**: U moet besluiten, mijnheer Bourgeois.

01.02 **Geert Bourgeois** (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, ik besluit. Ik weet dat u houdt van een debat waarin de dingen worden gezegd.

Sta me toe nog twee opmerkingen te formuleren en dan rond ik af.

Graag vernam ik van de minister van Buitenlandse Zaken hoeveel het Nepalese defensiebudget op jaarbasis bedraagt.

Collega's van Agalev, als het u toch om ethiek in de politiek te doen is, wil ik u deze woorden niet onthouden. Ik citeer: "Ik beklemtoon dat ik dit terecht vind, maar van twee zaken een. Ofwel werkt u in de politiek met waarden ofwel werkt u er niet mee. Die à la carte-toepassing is echter onaanvaardbaar. De SP regulariseert het geweten à la carte. De CVP doet hetzelfde met het evangelie als het in haar kraam past. Wat we nu hebben meegemaakt is geen Vlaamse nederlaag maar des te meer een humanitaire nederlaag, een nederlaag voor christelijke waarden. Ik kan het niet genoeg herhalen maar deze hypocrisie zal met Agalev en Ecolo nooit kunnen plaatshebben." Dit was de felle taal van Mieke Vogels in de plenaire vergadering van deze Kamer op donderdag 3 oktober 1991.

Collega's van Agalev, zaterdag mag u stemmen over onze motie van aanbeveling om deze uitvoervergunning in te trekken, minstens op te schorten. Uw stemgedrag kennen we bij voorbaat. Uw stemgedrag zal in deze niet van belang zijn. Het zal het stemgedrag van de kiezer zijn, ten laatste op 15 juni 2003.

01.03 **Pieter De Crem** (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, mijnheer de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken, met de groenen in de regering floreert de Belgische wapenhandel als nooit tevoren! Het bewijs daarvan is het recentste verslag over de

wapenhandel. Tijdens deze legislatuur werden 917 uitvoervergunningen uitgereikt voor een bedrag van 33 miljard oude Belgische franken. Op drie jaar tijd is dat al twee miljard frank meer dan onder de vorige legislatuur.

Wapenleveringen vallen onder de wapenwet van 1991. Die wet bevat een aantal ethische beperkingen, maar die werden via een aantal ministeriële appreciaties geruisloos doorgespoeld bij de beslissing die de regering neemt inzake Nepal. Eigenlijk is in het dossier een stelling van toepassing: de onwettelijkheid is hier troef.

Mijnheer de eerste minister, het is natuurlijk makkelijk dat u een motie van vertrouwen indient. Voor ons gaat het vandaag en hier echter om het dossier zelf. Een dergelijke zaak kunt u niet zo maar afhaspelen door een stemming meerderheid tegen minderheid uit te lokken. Dat is een lamentabele parlementaire besluitvorming. Wij willen het vandaag hebben over de essentie van het dossier. Wij volgen die redenering ook voor de toepassing inzake de levering van wapens aan India en Pakistan. Wij willen antwoorden op alle vragen die wij zullen stellen. Die luiden onder andere: hoe en waarom zijn die leveringen tot stand gekomen?

Bespaar ons alstublieft het verhaal dat zulks in het verleden ook gebeurd is en dat de christen-democraten dat vroeger ook gedaan hebben. Wij hebben dat gedaan, maar op basis van de wapenwet van 1991. Voor ons was de wapenwet altijd van toepassing. U zou met paars-groen een nieuwe ethische code ontwikkelen en die heeft een kenmerk: u respecteert de wet niet!

Stel dat een rechter in de zaak zou moeten vonnissen. Ik vraag mij af wat hij over de besluitvorming zou zeggen. Ik zal u helpen, mijnheer de eerste minister, heren ministers, door een aantal vragen te stellen.

Het antwoord op de eerste vraag ligt reeds vervat in het antwoord dat minister Michel gaf op een interpellatie van mevrouw Laenens van Agalev. De minister van Buitenlandse Zaken stelde: "Sinds 1999 werd er geen aanvraag ontvangen voor een vergunning voor definitieve uitvoer van militair materiaal naar Nepal. Mocht ik in de toekomst een dergelijke vraag ontvangen, dan zal deze worden getoetst aan de criteria, vervat in het artikel 4 van de wet van 1991, evenals aan de criteria die in de Europese gedragscode zijn vastgelegd". Onze eerste vraag waarop wij van u een antwoord verwachten, luidt: van wanneer dateert de aanvraag die door Nepal aan België werd gericht?

De tweede vraag handelt over de toetsing. Is de beslissing die u hebt genomen, in overeenstemming met de Europese gedragscode en de Belgische wetgeving? Werd het kernkabinet

hierover correct en voldoende ingelicht? Er is immers een nieuw gegeven dat blijkbaar niet aan het kernkabinet werd meegedeeld. Op 17 maart 2002 heeft de Duitse regering een negatieve beslissing genomen inzake een wapenlevering aan Nepal, met als motivatie dat Nepal een crisisgebied betreft. Die beslissing werd officieel aan de Belgische regering meegedeeld.

Wat is er dus fout gelopen bij het meedelen van de beslissing aan de Belgische regering en het feit dat dit niet in het kernkabinet werd meegedeeld? Heeft de regering gedaan wat ze moest doen? Mijnheer de eerste minister, hebt u gedaan wat u moest doen? Mijnheer de voorzitter, ik denk van niet.

Belangrijk is ook of over deze beslissing met Duitsland overleg werd gepleegd, wat volgens de Europese Gedragscode inzake de wapenexport verplicht is. Ik zal de gedragscode terzake citeren omdat daar door de regering gemakkelijk wordt overgegaan. Het is in de taal van Molière, wat mijns inziens in dit dossier niet onbelangrijk is.

"Avant qu'un Etat membre n'accorde une autorisation pour une transaction globalement identique à celle qui a été refusée par un ou plusieurs autres Etats membres au cours des trois dernières années, il consultera ce ou ces derniers au préalable. Si, après consultation, l'Etat membre décide néanmoins d'accorder une autorisation, il en informera l'Etat membre ou les Etats membres ayant refusé l'exportation en fournissant une argumentation détaillée".

Mijnheer de minister, u hebt de waarheid verschillende keren verdraaid. De leugen regeert dus in dit dossier en in de modelstaat van paars-groen. Inderdaad, in De Standaard zegt u: "Ze hebben aan Nepal gezegd dat de wapenverkoop niet werd afgezegd, maar slechts werd opgeschort". Voor de VRT-radio verklaart u: "Ik weet zeker dat de Duitse regering de beslissing niet heeft afgezegd, maar slechts heeft opgeschort. Duitsland zou zo'n grote bestelling zeker niet mislopen".

De regering hecht weliswaar alle belang aan communicatie, maar niet aan de waarheid. In dit dossier werd de waarheid niet gesproken, maar werd er manifest gelogen.

Mijnheer de eerste minister, het antwoord op de vraag is het volgende. Op 17 maart werd in Duitsland de beslissing genomen en de exportlicentie werd definitief afgewezen. Duitsland levert niet. Duitsland levert niet vóór de verkiezingen en evenmin na de verkiezingen. Dat heeft de woordvoester van het bedrijf duidelijk gezegd.

Misschien kan men zeggen dat kanselier Schröder, de heraut van paars-groen, zich minder bekommert om de tewerkstelling dan zijn Belgische

geestesgenoten, maar in Duitsland houdt paars-groen zich aan zijn principes. In België geldt echter het principe "erst das Fressen und dan die Moral"; wij leggen de wet naast ons neer en wij pakken de vette brokken.

De volgende belangrijke vraag is waarom het advies van de administratie niet werd gevoegd bij het dossier dat aan het Kernkabinet werd voorgelegd. In dat verband citeer ik De Standaard: "De minister van Buitenlandse Zaken, Louis Michel, verklaarde gisteren dat het advies van zijn administratie over het dossier van FN naast positieve ook kritische elementen bevatte. Hij maakte daar geen melding van op de bijeenkomst van het Kernkabinet waar de beslissing viel". In De Morgen stond te lezen: "Michel drukte de wapenlevering aan Nepal door zonder officieel advies van de administratie. Leden van het Kernkabinet bevestigden dat het schriftelijk advies van de administratie niet was opgenomen in de nota die het kabinet Michel had klaargestoomd".

Vanaf nu is dus in een dergelijk dossier de volledigheid gegarandeerd, eenvoudigweg door het aan de deskundigheid en het inzicht van een minister te toetsen. Er is echter een klein detail op het vlak van de wetgeving, met name dat de artikelen zeer duidelijk bepalen dat er een schriftelijk advies vereist is. De exportlicentie is bijgevolg onwettig en moet volgens ons worden ingetrokken.

Voor de leden van de regering en van deze vergadering wens ik nog even de wetsartikelen en de criteria in herinnering te brengen, die bepalen wanneer er niet mag worden geleverd: ten eerste, in geval van schending van de rechten van de mens; ten tweede, wanneer het land van bestemming het hoofd moet bieden aan zware interne inspanningen die van aard zijn om te leiden tot een gewapend conflict; ten derde, wanneer het land in een burgeroorlog is verwickeld; ten vierde, wanneer het land onder een regering staat die terreurdaden of drugshandel steunt of zich daartoe leent; ten vijfde, wanneer het land bewezen heeft de clausule van de niet-wederuitvoer niet na te leven. Het eerste en het tweede criterium, met betrekking tot de mensenrechten en zware interne spanningen, zeggen al voldoende.

Mijnheer de minister, in dit dossier begrijpt niemand – uw coalitiepartners noch ikzelf – dat u al die commotie maakte over het al dan niet aanwezig zijn van een burgeroorlog. Alle belangrijke internationale rapporten hebben het over een guerrilla of een burgeroorlog in Nepal en bovendien was daarvan sprake op de website van het ministerie van Buitenlandse Zaken. Vanaf het moment echter dat er moeilijkheden waren, werd de Nepalese burgeroorlog door de administratie beëindigd door een druk op de deletetoets en toen was er geen sprake meer van een burgeroorlog.

Het binnenlands conflict en een burgeroorlog, in het EU-conflictpreventierapport beschouwd als een internal conflict en een civil war, krijgt door paars-groen en door de eerste minister de kwalificatie van prille democratie.

Leden van de regering, collega's, Nepal is het land dat na China het grootste aantal journalisten zonder vorm van proces achter de tralies zet en zonder vorm van proces fusilleert. Dit zijn de prille democratische regimes die deze regering steunt. Mijnheer de voorzitter, ik zou nog het volgende willen zeggen.

De **voorzitter**: Elke interpellant heeft een spreektijd van tien minuten. U weet dat zeer goed.

01.04 Pieter De Crem (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik wil afronden. Wij hadden trouwens twee debatten gevraagd, mijnheer de voorzitter.

De **voorzitter**: Wij hebben de agenda in het begin van deze vergadering unaniem goedgekeurd.

01.05 Pieter De Crem (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik ben nog geen kwartier bezig.

De **voorzitter**: Ik heb u tien minuten spreektijd gegeven.

01.06 Pieter De Crem (CD&V): Mijnheer de voorzitter, alleen de zon gaat voor niets op. De Fabrique Nationale doet bovendien boter bij de vis. De Delcrededienst is op basis van een heel dubieus dossier, waarin er onthoudingen waren, aangesproken om deze wapenlevering te financieren. Wat er ook gebeurt – levering of geen levering – de Fabrique Nationale in Herstal weet zich verzekerd van de middelen die zij uit deze transactie zullen putten.

Ik wil ook aan de regering vragen of dit de eerste tranche is in de bestelling, want het Nepalese leger is op zoek naar 65.000 wapens. Wat zult u doen om de volgende levering door het kabinet goedgekeurd te krijgen?

Mijnheer de voorzitter, wij hebben veel geleerd. Wij hebben geleerd dat het kernkabinet een duivenkot is. Ministers zijn soms aanwezig. Soms lopen ze buiten, soms zijn ze er te lang en soms zijn ze er niet te lang. De leden van het kernkabinet worden iets wijsgemaakt. Zij krijgen een mooi verhaaltje te horen en de ministers Michel en Onkelinx spelen de anderen de wetten. De eerste minister mag het nadien komen uitleggen.

Het is voor ons duidelijk dat deze exportlicentie niet kan. Mijnheer de eerste minister, ik wil een antwoord op al onze vragen over de wettelijkheid,

de procedure en de toekomst. Als u echt afkomt met de oplossing dat de toekomstige leveringen wel aan de wettelijkheid zullen worden getest, hebt u het bewijs geleverd dat de toekenning van wapens aan Nepal een onwettige daad is. Dat is een echte schande.

01.07 Gerolf Annemans (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, ik had de eerste minister inderdaad geïnterpelleerd. Het stemt mij erg vreugdevol te zien dat de eerste minister stevig geflankeerd wordt, alsmaar steviger, want zonet is ook de minister van Landsverdediging binnengekomen. Op die manier zult u zeker niet uit de pas lopen, Guy Verhofstadt, de Vlaming die dat dossier hier moet komen verdedigen.

Nepal is een idyllische klant geweest. Heinrich Harre beschrijft Tibet in zijn boek over zijn jaren in Tibet, te koop in de boekhandel achter her Parlement. Nadat hij uit een Engels kamp was weggeraakt, vluchtte Harre naar Nepal, richting Tibet, voor hem toen twee idyllische landen van vlucht en onderkomen. Dat is echter al een tijdje geleden. Na de Tweede Wereldoorlog kwam Mao namelijk in China aan het bewind en u weet wat hij met Tibet heeft gedaan: hij heeft Tibet onder de voet gelopen. Alles laat vermoeden dat hetgeen nu in Nepal gebeurt, alles te maken heeft met de invloed van communistisch China die uw vrienden – mijn vrienden zijn het niet – in die regio verder willen verwerpen. De manier waarop zij Tibet blijven bezetten, die militaire manier, straalt uit op wat zij op het moment wellicht in Nepal aan het doen zijn. Ik ben geen specialist terzake, dus ik ken die banden niet en ben daarvan niet zeker. In Nepal vindt momenteel hoe dan ook een vuile oorlog plaats van halve wereldpolitiek waarbij door de wereldpolitiek misbruik wordt gemaakt van lokale verlangens van mensen die bevrijd willen worden van slechte regimes. Wij leggen Heinrich Harre dus opzij, want de idyllische omstandigheden van Nepal liggen zeker ver achter ons.

Ik las dat de heer Tavernier zich deze week letterlijk afvroeg: "Ik ben geen Nepal-expert en kan dat niet beoordelen. Als er wel degelijk een burgeroorlog is, dan is er een probleem en moeten wij de beslissing van de regering toetsen". Ik kan de heer Tavernier mevrouw Laenens als specialist aanraden. Ik hoop dat zij vandaag hier aanwezig is en een uiteenzetting zal houden, want zij is duidelijk wel een Nepal-expert. In januari heeft zij effectief gesproken over de nu reeds zes jaar durende burgeroorlog, waarna zij de situatie beschrijft. Zij gebruikte dus het woord "burgeroorlog", net zoals onze minister van Buitenlandse Zaken dat deed. Ik ben erg benieuwd of mevrouw Laenens ook vandaag met de deleteknop zal proberen die burgeroorlog onder de mat te vegen, zoals minister Louis Michel heeft gedaan op zijn website.

De Europese Commissie heeft in haar rapport duidelijk gesteld dat Nepal in de eerste fase van een burgeroorlog zit. "De eerste fase van een burgeroorlog" is een onmiskenbaar, duidelijk begrip.

Mijnheer de eerste minister, u hebt wellicht zulke goede contacten dat u, in geval van problemen, naar Prodi belt om ze op te lossen. Ik weet niet welke draai Prodi aan dat rapport-Hollants Van Loocke zal geven. Dat zouden wij zo dadelijk graag vernemen.

In Nepal is er in ieder geval een "dirty war" aan de gang. Daarom rijst die grote vraag over de wapenwet. U en ik hebben de episode van de totstandkoming van die wet van 1991 meegemaakt. Het was toen de bedoeling om dat probleem in één keer goed op te lossen. Er zou ervoor worden gezorgd dat er een antwoord kwam op de vraag of wapens uitgevoerd konden worden naar zeg maar Zweden of Nederland of naar regio's waar een "dirty war" plaatsvindt. Dat was, bij benadering, het algemene morele criterium en dat lag ten grondslag van die wet.

Nu doet u alsof het om een technisch-juridische kwestie gaat, waarvoor u in het groot en breed uitleg zal geven, maar u zult uiteindelijk toch niet aan de conclusie zult kunnen ontsnappen dat het in Nepal om een "dirty war" gaat, waar wij vijfduizend vijfhonderd mitraillettes binnengooien.

Wat is dat voor een wapen? Als ik de heren van de Ministerraad mag geloven – onder meer minister Vandenbroucke – dan is het een "pief-poef-pafje" voor de ordehandhaving, een Nepalese versie van de pepper spray die door het regime kan worden gebruikt bij betogingen.

Ik heb mij wat gedocumenteerd bij Front National (*hilariteit*) – ik bedoel FN Herstal – om te weten wat men daar zegt over de Minimi. Ik heb er geen probleem mee om te citeren wat Front National of FN Herstal – maak ervan wat u wilt – vindt van dat wapen waarvan u 5.500 exemplaren gaat exporteren. FN zegt daarover zelf dat het 700 tot 1.000 kogels per minuut kan produceren en dat het in zijn standuitvoering een "portée efficace" heeft van 1.000 meter, in zijn "modèle para" van 800 meter en zelfs in zijn model SPW van nog altijd 800 meter. Dat is de pepper spray die Guy Verhofstadt naar Nepal uitvoert. Het is een moordwapen, een oorlogswapen, mijnheer de eerste minister, en u moet hier komen uitleggen waarom u een oorlogswapen, une arme de guerre – ik zie de ogen van de heer Flahaut blinken omdat hij weet wat het is: "une arme conçue pour les forces spéciales mais pas adaptée aux opérations conventionnelles". Wat betekent dat? Is dat de pepper spray om de betogingen in Nepal in goede banen te leiden? Neen. Het is een oorlogswapen.

Het is aan u om uit te leggen waarom u oorlogswapens naar een dirty war exporteert.

Ook Agalev moet dit maar eens uitleggen. Ik ben zeer benieuwd naar wat zij hierover te vertellen hebben. Mevrouw Aelvoet is weggeveegd door haar eigen gestuntel. Theoretisch is het echter niet uitgesloten dat zij om morele redenen ontslag heeft genomen. Zonder commentaar wordt ze door Agalev vervangen. Dat zij zo maar vervangen wordt, betekent dat de pacifistische linkerszijde van de paars-groene regering van dit land van deze morele kwestie geen regeringskwestie maakt. Met Aelvoet in de regering had dat nog gekund. Door Aelvoets ontslag werd extra in de verf gezet dat Agalev moest beslissen deze zaak niet verder aan te kaarten dan het ontslag van Aelvoet en haar vervanging. De verantwoordelijkheid van Agalev in deze is belangrijk.

De SP.A, de andere grote vleugel van de pacifistische linkerszijde in Vlaanderen slikt door! Aanvankelijk waren er straffe verklaringen van de heer Van der Maelen. Ik bespaar het zijn uitspraken te citeren. Hij is een expert in al die aangelegenheden. De SP.A heeft beslist de zaak te laten passeren omdat ze hier geen regeringscrisis van kan maken. De SP.A streeft er niet zozeer naar de naar het Vlaams Blok overgelopen kiezers terug te winnen maar wenst een progressieve linkse partij te worden. Als ze dat gaan doen met bij de eerste toepassing van hun principes reeds te plooiën voor de heer Michel ziet het er lief uit voor de heropleving van de SP! U doet maar rustig verder. Dat is mijn probleem niet.

Ik heb een vraag voor de heer Michel. Samen met vele economen vraag ik me af waar Nepal het geld haalt om deze wapens te betalen. Ik ben zeer blij dat de minister van Financiën aanwezig is. Ik veronderstel dat hij aanwezig is om op mijn vraag te antwoorden. Waren er in de afgelopen maanden government to government loans van België aan Nepal? Zo ja, hoeveel? De minister knikt ja. We krijgen zeker antwoord op deze vraag. Government to government loans van België aan Nepal om deze wapens te betalen! Ik verwacht dat u mij uitlegt over welke bedragen het gaat, in welke mate ze gedekt zijn door de Delcreditedienst en op welke manier Nepal deze wapens zal betalen.

Mijnheer de voorzitter, als er principes zijn moet men zich eraan houden! Dat is zo in de politiek. Er is niet veel bewegingsruimte tussen. De beslissing is eenvoudig: uitvoeren of niet uitvoeren. Men kan niet half uitvoeren. Men is verplicht een keuze te maken en daar ook voor uit te komen. Zo eenvoudig zal het niet zijn. Ik voorspel u dat de eerste minister zal proberen de problematiek af te doen als een technisch-juridische kwestie. Ik heb gemerkt hoe creatief vice-eerste minister Michel was in het vinden van een uitleg. Hij zei dat het de regering van

Nepal te maken heeft met een guerilla. Volgens hem is Nepal geen dictatuur die zich verzet tegen een volksoptstand. Volgens de wet mag men geen wapens uitvoeren als een dictatuur zich verzet tegen een volksoptstand. Ik voorspel u dat we te horen gaan krijgen dat Nepal een prille democratie is.

Mijnheer de eerste minister, voor u zich verlaagt van dit parlementair debat een technisch-juridische discussie te maken waarvan de conclusie zal zijn dat er geen probleem is om wapens naar Nepal uit te voeren, moet u voor ogen houden dat de wapenwet handelt over moraliteit! Anders moest er geen wapenwet zijn.

Als het alleen maar om technisch-juridische en economische argumenten zou gaan, moesten wij geen wapenwet hebben. Die wapenwet is pure moraliteit. De vraag of wij naar Zweden of Nederland uitvoeren, dan wel naar een oorlogsgebied, moet u hier beantwoorden. Is het onschuldig of niet? Het gaat over de moraliteit. U moet proberen uw regeringsstabiliteit niet als prioriteit van die moraliteit naar voren te brengen.

In de Conferentie van voorzitters heb ik gehoord dat uw afgezanten vandaag of ten laatste zaterdag een snelle stemming over het vertrouwen in de regering willen laten plaatsvinden. Daarmee wordt opnieuw onderstreept – nadat Agalev al een minister heeft vervangen – dat we na die stemming niet meer deftig over het Nepal-debat kunnen praten. Het Parlement wordt daarbij opnieuw voor schut gezet. Welnu, ik zal geen motie van wantrouwen indienen. Ik zal een eenvoudige motie indienen die alleen maar gaat over de wapenlicenties en die alleen aan het Parlement zal vragen of wij die wapens kunnen uitvoeren of dat de regering die wapenlicentie moet terugfluiten. Op dat moment zullen we zien of het debat open blijft of dat het vandaag al – ten laatste zaterdag – wordt gesloten. Dan zal, na Agalev, ook de regering het debat sluiten en kan er over Nepal geen debat meer zijn. Dan zullen we pas weten – nadat we weten wat de democratie in Nepal waard is – wat de democratie in België waard is.

01.08 Els Van Weert (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, mijnheer de minister, collega's, onwettig doden van mensen, standrechtelijke executies, beschietingen vanuit helikopters, met scherp schieten op demonstranten, verkrachtingen, willekeurige arrestaties, verdwijningen en systematische foltering door politie en leger: dit gebeurt volgens Amnesty International in Nepal anno 2002. Sinds het begin van de noodtoestand werden in Nepal meer dan 5.000 mensen gearresteerd. Het Europees Parlement vraagt een onderzoek naar de beweringen dat 500 maoïsten met opzet werden vermoord in Lisnilek, en dat werd nagelaten hen te

arresteren en te berechten. Het regeringsleger schoot herhaaldelijk met scherp op burgers. Dit zijn vaststellingen uit een officiële resolutie van het Europees Parlement die dateert van 13 juni 2002. Talloze rapporten en resoluties wijzen op recente en grootschalige schendingen van mensenrechten door beide partijen in het Nepalese conflict. Dit is Nepal, dit is het land waarover wij vandaag discussiëren, dit is het land aan hetwelk België zo nodig 5.500 wapens moet leveren. Ongetwijfeld zijn het er nog duizenden meer de volgende jaren, want wat Heckler en Koch niet mocht leveren van de Duitse regering, zal Nepal zeker bestellen bij FN. Op de vraag of hij nog bestellingen zou plaatsen bij Herstal, antwoordde de Nepalese eerste minister deze week nog: "Natuurlijk, waarom niet?".

Mijnheer de eerste minister, mijnheer de vice-eerste minister, collega's, de wapenwet van 1991 verbiedt zoals u maar al te goed weet, wapenexport naar landen waar een wapenlevering zal bijdragen tot manifeste schendingen van de mensenrechten. Het risico dat deze duizenden Belgische wapens bijdragen tot nog grotere schendingen van de mensenrechten, is minstens uitermate groot. Onze minister van Buitenlandse Zaken, de heer Michel, en met hem de blauwe, rode en groene regeringspartners, minimaliseren echter de zaak: niks aan de hand, kop in het zand. De afgelopen zes jaar stierven volgens een rapport van Amnesty International 7.000 mensen in het conflict in Nepal. Ook het Internationale Comité van het Rode Kruis in Genève stelt formeel dat deze burgeroorlog niet zo maar kan worden herleid tot kleinschalig intern geweld. In het ondertussen bekende Europese rapport laten de deskundigen er ook geen twijfel over bestaan: de oorlog die is afgekondigd door de communistische partij van Nepal is aan het uitgroeien tot een langdurig intern conflict, dat de ontwikkeling en de democratisering van het land zal hinderen. Het Europees Parlement stelt het in haar resolutie van juni 2002 als volgt: Nepal bevindt zich de facto in een staat van burgeroorlog.

Artikel 4 van onze wapenwet is glashelder: elke aanvraag tot het verkrijgen van een uitvoervergunning moet worden verworpen wanneer het land van bestemming het hoofd moet bieden aan zware interne spanningen die van aard zijn om te leiden tot een gewapend conflict, of in een burgeroorlog is verwikkeld. Men zou nog kunnen twisten over de invulling van het begrip "burgeroorlog", hoewel diverse gerenommeerde instellingen daarover geen twijfel laten bestaan. Geen zinnig mens kan echter ontkennen dat de eerste voorwaarde in Nepal duidelijk is vervuld. Minister Michel en samen met hem de blauwe, rode en groene regeringspartijen, zien er echter geen graten in: niks aan de hand, kop in het zand.

Ik richt mij nu speciaal tot de collega's uit de groene en rode meerderheidspartijen hier. Minister

Michel is een meesterlijk strateeg. De belangrijke levering voor FN-Herstal moest en zou doorgaan, maar gelet op al het voorgaande wist hij ook dat er een reukje zat aan het dossier.

Een beslissing van het Kernkabinet en dus het fiat van alle regeringspartners moest zijn dossier veiligstellen. Hij had wellicht niet durven dromen dat de meest moeilijke klant in de regering, de groene partij, zo zou blunderen. De trukendoos was nochtans zeer goed gevuld. Wat moet u doen om uw collega's te manipuleren? U bezorgt uw collega-ministers een onvolledig dossier, u laat het gebruikelijke schriftelijke advies van de administratie vallen – het is nog niet klaar, maar alles wijst erop dat het negatief zal zijn –, u zwijgt als vermoord over de negatieve beslissing van Duitsland in een gelijkaardig dossier en ten slotte minimaliseert u de onrustwekkende toestand en maakt er een simpel verhaal van good en bad guys van, een prille democratie die zich moet verdedigen tegen de moorddadige communisten. Als er dan door een toevallige samenloop van omstandigheden toch heisa van komt, verwijdt u zo snel mogelijk van de website van uw eigen ministerie alles wat maar enigszins kan doen vermoeden dat de situatie in Nepal ernstiger is dan u doet uitschijnen en beweert u bij hoog en bij laag dat de Duitsers zeker zullen leveren en dat ze slechts tijdelijk hun levering opschorten. Dit houdt u vooral vol als de Duitse firma het tegenovergestelde zegt. U doet de commotie af als een overdreven reactie van enkele ontspoorde Vlaamse heethoofden die het communautaire vuur willen doen opblazen.

Collega's, de trucs hebben gewerkt: niettegenstaande alle reeds bestaande en publiek bekende informatie die aangeeft dat de wapenleveringen aan Nepal strijdig zijn met de Belgische wapenuitvoerwet beslissen de leden van het Kernkabinet toch over te gaan tot deze levering en tot levering aan twee bij een andere conflicthaard betrokken landen, met name India en Pakistan. Niemand vraagt naar het advies van de administratie, niemand vraagt om gebruik te maken van de in artikel 6 van de wapenuitvoerwet ingeschreven mogelijkheid om bijzondere voorwaarden op te leggen inzake de toestemming en het gebruik van de uitvoervergunning. Als het anders is, moet u mij tegenspreken. Hoewel alle leden van het Kernkabinet aan de buitenwereld in alle toonaarden hun gehechtheid aan het Europese integratieproces verkondigen trekken ze zich bij hun besluitvorming geen zier aan van de gedragscode van de Europese Unie betreffende de wapenuitvoer. Geen enkel lid heeft er moeite mee dat de toetsing aan de acht in de EU-code opgesomde criteria overboord wordt gegooid. Ze leven evenmin de derde uitvoeringsbepaling na, die luidt dat alvorens een vergunning te verlenen die de afgelopen drie jaar door een andere lidstaat is geweigerd, eerst die lidstaat moet worden

geraadpleegd. Niettegenstaande de Duitse regering eerder dit jaar al een gelijkaardige wapenuitvoer naar Nepal had geweigerd, wordt ze niet gecontacteerd. Dit is hier al ten overvloede aangehaald.

Rode en groene collega's, uw ministers zijn meesterlijk gemanipuleerd door een knap strateeg. Groene, rode – en ik ga ervan uit, ook sommige blauwe – collega's, u bent in een val getrapt die zorgvuldig werd uitgezet. Er is echter niets aan de hand. Kop in het zand!

Er zijn in dit dossier tal van vragen te stellen, waarvan ik er enkele aanhaal. Zijn er ook flankerende maatregelen genomen inzake de financiering van deze wapenlevering, bijvoorbeeld door een lening van Staat tot Staat of via een exportkredietverzekering? Hoe zit het met de lening voor de rehabilitatie van de uitrusting van vijf luchthavens? Gaat het hier om burgerluchthavens of om militaire luchthavens die ook worden ingezet in het conflict? Welke adviezen heeft de administratie verleend in verband met de recente uitvoerlicenties naar India en Pakistan?

Mijnheer de eerste minister, mijnheer de vice-eerste minister, collega's, de belangrijkste, de enige echt relevante vraag is of u in eer en geweten kunt blijven volhouden dat de genomen beslissing niet strijdig is met de wapenwet van 1991. Kunt u in eer en geweten blijven volhouden dat ze niet strijdig is met de Europese gedragscode? En vooral: kunt u in eer en geweten blijven volhouden dat ze niet in strijd is met het morele principe dat mensenrechten, vrede en ontwikkeling altijd moeten voorgaan op particuliere economische belangen? Dát is de vraag waarop wij een antwoord moeten krijgen. Dat is een vraag waarop u in geweten een antwoord moet geven.

Artikel 7 van de wet bepaalt dat, wanneer bijzondere omstandigheden zulks wettigen, de bevoegde ministers gezamenlijk en bij gemotiveerd besluit de geldigheid van de lopende vergunningen kunnen schorsen of intrekken. Kom dus niet aandraven met de boodschap dat het niet mogelijk is.

Wij weten nu reeds dat enkel een moedig signaal van de pacifisten in dit Parlement de regering op andere gedachten kan brengen. De hamvraag blijft: waar zitten de rode, groene en blauwe pacifisten in dit parlement?

De vraag is of u de moed kunt opbrengen om de moeilijke doch op lange termijn enige zinvolle beslissing te nemen de wapenleveringen tegen te houden en te vervangen door datgene wat Hollants Van Looke zo treffend in zijn rapport zegt: "Wat Nepal nodig heeft is onze knowhow op het vlak van conflictbeheersing en preventie, methodes en

middelen voor armoedebestrijding, economische ontwikkeling en politieke bemiddeling. Rode, groene en blauwe pacifisten steekt uw hoofd niet in het zand!"

De **voorzitter**: Mevrouw, u hebt zich perfect aan de tijd gehouden.

01.09 **Ferdie Willems** (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, al herhaaldelijk stelde ik dat een goed buitenlands beleid een achillespees heeft, de wapenleveringen. Dossiers zoals Mexico, Marokko, Saudi-Arabië en Israël noem ik minstens even erg als het dossier dat vandaag voorligt. Door bijvoorbeeld wapens te kopen van Israël steunen wij namelijk de Israëlische wapenhandel en de onderdrukking van de Palestijnen.

Op 5 juni 2002 ondervroeg ik u nog over een studie, namens het ministerie uitgevoerd, over de wapenhandel.

Op voorhand heb ik u negen vragen voorgelegd.

Ten eerste, hoe verliep de besluitvorming? Over dat systeem van beslissingen in het kernkabinet is wel wat te zeggen. Er bestaan niet eens verslagen of notulen van.

Ten tweede, hoe is het in godsnaam mogelijk dat een belangrijk dossier – dit is zo'n belangrijk dossier, anders zaten wij hier niet – als het ware per ongeluk door het kernkabinet geraakt? Daarover heb ik de volgende concrete vragen. Hoe werd dat onderwerp geagendeerd? Hoe werd het behandeld? Wat stak er in het dossier? Totdat het tegendeel hier bewezen is, weiger ik te geloven dat er een truc of een jezuïetenstreek werd uitgehaald met een collega-minister. Ik had wel wat meer begrip verwacht als iemand dan toch, om welke reden dan ook, niet goed heeft opgelet, want dat is dus blijkbaar gebeurd. Laten wij dat gewoon zeggen.

Mijnheer de eerste minister, in elk geval geeft u daardoor voedsel aan het beeld dat de politicus altijd, overal en in alle omstandigheden perfect, volmaakt, stressbestendig en niet vermoeid moet kunnen zijn. Ik had vooral begrepen dat u zelf heel goed weet dat mensen niet onfeilbaar zijn, en ik weet dat de minister van Buitenlandse Zaken daar begrip voor heeft. Door dat beeld van een politicus te creëren, creëert u een grote breuk tussen burger en politiek. Geen enkele mens, en dus ook geen enkele politicus, is onfeilbaar. Er zijn nog collega's in de zaal aanwezig die omwille van een of andere vergissing zijn moeten opstappen. Nochtans is vergissen menselijk en heeft ook een politicus het recht zich te vergissen. Ik vind dat systeem denigrerend, onmenselijk en onwaardig. Daarover wil ik de volgende vragen stellen.

Ten eerste, bent u bereid om het beslissingssysteem in het kernkabinet te onderzoeken?

Ten tweede, waarom werd pas zo laat meegedeeld aan welk land die wapens geleverd worden? Misschien is daar een juridische uitleg voor, zoals fabricatiegeheim of statistiekwetgeving. Hoe kunnen wij echter parlementaire controle uitoefenen als wij die informatie niet krijgen? Waarom werd dat dossier van 11 juli tot 22 augustus stilgehouden? Hoe is het mogelijk dat dit uitlekte via de media, via de VRT?

Ten derde, de wapenwet werd hier al geciteerd. Ik zal ze dus niet herhalen. Er werd ook al verwezen naar de klucht met de website van Buitenlandse Zaken. Toch heb ik daarover enkele vragen. Quid als een organisatie, bijvoorbeeld een vredesbeweging, naar de Raad van State trekt en daar gelijk haalt? Bent u bereid om dat te voorkomen en op zijn minst in een bevoegde commissie te onderzoeken of de wet wel werd toegepast? Onze eerste zorg is namelijk de toepassing van de wet, zoals wij gezworen hebben toen wij hier in 1999 toekwamen. Wij moeten daarover dus waken, want dat is onze job.

Ten vierde, ook de Europese gedragscode werd hier al uitvoerig voorgelezen. Ik zal ze niet herhalen.

Televisiebeelden hebben getoond hoe verschrikkelijk die wapens zijn. Wat gebeurt er, leden van de regering, als er morgen beelden komen van concrete slachtoffers, gemaakt door onze wapens? Wat gaat u dan doen? In conflicten worden de meeste menselijke slachtoffers gemaakt door lichte wapens zoals deze.

Ik wil u de suggestie doen – die ik overneem van Bart Staes – om de Europese richtlijn, bindend voor uw beleidsverklaring, bindend te maken in de wetgeving van de 15 lidstaten. Is België bereid daarvoor het initiatief te nemen?

Ik kom tot de historie met Duitsland, waarover veel te doen is geweest. Ik vraag dat men hier de waarheid spreekt, want daarop hebben wij recht. Is de licentie verdaagd of geweigerd? Is het land dat heeft geweigerd, geraadpleegd? Zo ja, wanneer en wat was het antwoord? Is dit land ook nadien geïnformeerd? Zo ja, wanneer en wat was het antwoord? Is de stelling van Duitsland op 11 juli meegedeeld? Zo niet – idem voor het advies van uw administratie – hebt u een onvolledig dossier en dat ruikt verdacht.

Zijn er nog andere landen waarvan u dossiers overneemt? Zijn er nog soortgelijke dossiers op komst? Het moet ermee gedaan zijn enerzijds de Europese eenheid te prediken en anderzijds elkaar

vliegen af te vangen. Dat is Europa onwaardig.

Wat met de suggestie in Wallonië – van de toch niet onbelangrijke heren Van Cauwenberghe en Happart – om de hele zaak te regionaliseren? Zij argumenteren dat zij op die manier kunnen vermijden dat zulke dossiers opnieuw communautair worden uitgespeeld. In Wallonië zingt men opnieuw het liedje van de Vlamingen die de Waaltjes aan het pesten zijn. Dat kan overigens moeilijk, want de wapenindustrie bestaat ook in Vlaanderen. Ik hou daar niet zo van. De suggestie om de Europese wetgeving in 15 landen conform te maken is veel beter dan een controle naar beneden toe. Er moet in elk geval een andere wetgeving komen en er zijn voorstellen genoeg, zoals dat van mij over de wapeninvoer vanuit Israël.

Ik kom bij het punt van de mensenrechten. Mijnheer de vice-premier, u bent de kampioen van de mensenrechten. U wil de vredestitel zijn en ik geloof u daarin, maar vandaag moet u toch erkennen dat hier een ander verhaal naar boven komt. U kunt niet ontkennen dat u meer vergunningen aflevert dan uw voorgangers. Dit is uw achillespees. Ik geloof niet in uw verhaal over de stille democratie. Alle rapporten spreken dat tegen. Hier is sprake van geweld aan beide kanten. Als er zo'n maoïstische organisatie bestaat, moeten we ons afvragen waar die oppositie vandaan komt. Dat is de kernvraag. Die problemen komen niet voort uit de maoïstische ideologie, want de feodaal levende boeren in Nepal begrijpen die ideologie zelfs niet. Zij komen voort uit het grove onrecht. Dat is de oorzaak. Structureel onrecht maakt fysiek geweld mogelijk en verklaart dat geweld, maar keurt het niet goed.

U bent een schitterend man bij onderhandelingen. Ik heb dat zelf in Congo en het Midden-Oosten meegemaakt. U bent de perfecte onderhandelaar in conflictzones. Waarom biedt u – in plaats van wapens te leveren – de diensten van België niet aan om in dat land te bemiddelen tussen de betrokken partijen? Dat was vrede brengen. Het moet mij van het hart. Het is cynisch dat juist dit dossier hier vandaag wordt behandeld terwijl men in Johannesburg probeert de verschrikkelijke wanorde in de wereld recht te zetten.

Zijn hier voorwaarden mogelijk? Uit het onderhoud van parlementsleden met de Nepalese premier blijkt dat dit kan. Is er een mogelijkheid tot gesprek over de timing?

De Nepalese eerste minister vraagt de wapenleveringen voor de verkiezingen! Men moet mij eens uitleggen waarom men deze verschrikkelijke moordwapens nodig heeft om een verkiezing te organiseren. Kan men een controle mogelijk maken op deze uitvoer?

Is er een definitieve beslissing genomen? Ik blijf zitten met de vraag waarom dit dossier in het Kernkabinet werd behandeld. Hebt u zich willen indekken? Moest iedereen verbrand zijn? Moest iedereen in bad? Juridisch gezien beslist u, mijnheer de vice-eerste minister. De beslissing van het Kernkabinet van 11 juli kan nog altijd als een advies worden beschouwd. Kan het advies nog gewijzigd worden, of is het een dictaat dat te nemen of te laten valt? Als dit laatste het geval is, moet u ons dat zeggen. Zo ja, had u dat beter vorige week gedaan, want dan zitten we hier voor niets en worden we behandeld als kleuters in een speeltuin.

Laatste vraag: mogen we ons nog aan dergelijke zaken verwachten?

Als pacifist heb ik niet meegedaan aan het beschimpen, kleineren en kwetsen van mijn politieke opponenten. Ik zal dat nooit doen. Ik blijf me verzetten tegen de stijl in deze Kamer om mekaar eerst met vitriool te overgieten om nadien het op een akkoord te gooien. Dat is een pacifist onwaardig. Ik blijf erbij dat wapenproductie en wapenverkoop voor een pacifist onmogelijk moeten zijn. In het verleden heeft Wallonië de reconversie van de steenkoolindustrie kunnen waarmaken. Waarom kan dat niet met de wapenproductie? Dat is de fundamentele vraag. In een democratisch, vredelievend en pacifistisch land past geen wapenproductie!

Le président: Je vais régler l'ordre des interventions jusqu'à la fin du débat, avant la réponse du gouvernement. Les intervenants seront, par groupe: M. Chevalier pour le VLD, M. Vanhoutte pour AGALEV, M. Bacquellaine pour le MR, M. Van der Maelen pour le SP.A, M. Eerdekenes pour le PS, M. Decroly, Mme Gerkens pour ECOLO et M. Langendries pour le cdH.

Je rappelle que chaque orateur dispose d'un maximum de 10 minutes. Pour nos collègues ECOLO-AGALEV, les 10 minutes sont pour le groupe commun, donc 5 minutes pour chacun des intervenants.

01.10 Pierre Chevalier (VLD): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, heren ministers, waarde collega's, ik zal onmiddellijk beginnen met de heer Bourgeois gerust te stellen, vermits hij in zijn betoog enige ongerustheid betoonde: de VLD-fractie steunt de beslissing van de regering en zal het vertrouwen in de regering bevestigen wanneer dat wordt gevraagd. Wij zijn immers van mening dat deze coalitie die steunt op een paarsgroene parlementaire meerderheid haar werk moet voortzetten, dit in het licht van de fiscale hervorming, de sociale zekerheid, het sociaal statuut van de zelfstandigen, justitie en veiligheid.

Maak u dus geen zorgen, mijnheer Bourgeois: wij zullen deze regering het vertrouwen schenken.

Wij zijn hier echter niet bijeen om het daarover te hebben, maar wel over dit incident, de wapenlevering aan Nepal. Ver van mij om te beweren dat dit geen ernstig incident zou zijn. Ik kan u verzekeren, samen met degenen die geregeld de commissie voor de Buitenlandse Zaken bijwonen, zoals de minister van Buitenlandse Zaken uiteraard, dat de debatten over wapenleveringen bij herhaling worden gevoerd, zeer grondig gebeuren en altijd een uitvoerig antwoord van de regering krijgen. Het moet gezegd dat zij vooral door de collega's van Agalev en Ecolo zeer nauwlettend en nauwgezet worden gevolgd. Sommigen beweren dat de bevolking van andere zaken wakker ligt zoals het noodweer. Ik denk echter dat wij inderdaad ten gronde moeten onderzoeken of de wet hier werd gerespecteerd, mijnheer Bourgeois. U dreigt al met de Raad van State, uw befaamde middel: u gaat altijd naar de Raad van State, zodra er iets gebeurt. U bent te veel advocaat wat dat betreft, u moet dat een beetje limiteren. Wij moeten bekijken of die wet van 1991 goed wordt geïnterpreteerd.

Mij verwonderen de betogen van diverse collega's, net als wanneer ik eminente professoren van diverse universiteiten hoor beweren dat de wet van 1991 niet zou worden gerespecteerd. Laten wij die wet eens bekijken. Die wet bepaalt inderdaad dat in geval van ernstig conflict dat kan leiden tot grote spanningen en gewapende tussenkomsten, niet mag worden uitgevoerd. Laten wij eens kijken naar de voorbereidende handelingen van de wet van 1991, zoals het een parlement betaamt. De meeste collega's die toen het woord hebben gevoerd, hadden het over conflicten tussen landen. Weliswaar spreekt men ook over de mogelijkheid van een ernstig conflict in een bepaald land. Ik citeer nu mevrouw Maes, onverdacht wat dat betreft: "Men moet een prille democratie de mogelijkheid geven om zich te verdedigen". Aan de minister wordt een appreciatiebevoegdheid toegekend. Iedere minister die verantwoordelijk of bevoegd is geweest sinds 1991 – nu minister Michel, vroeger mevrouw Neyts en ook ik gedurende korte tijd – krijgt een dossier voor zich dat het advies bevat van diverse diensten van de administratie Buitenlandse Zaken. Op basis daarvan moet hij oordelen. Dat oordeel wordt grondig voorbereid en wordt na ernstig beraad genomen door de minister alleen. In dit geval denk ik dat minister Michel er wijs aan heeft gedaan om zijn collega's van de federale regering daar ook over in te lichten. Deze beslissingen worden niet zo maar of lichtzinnig genomen: de pro's en contra's worden grondig afgewogen tegenover elkaar. Ik denk dat dit hier ook is gebeurd.

Er wordt hier gezwaaid met rapporten van de heer Hollants Van Looke. Ik weet niet hoevelen dat

rapport werkelijk hebben gelezen. Het is in het Engels gesteld, mijnheer Bourgeois. Ik weet niet of u dat na aan het hart ligt. In dat rapport zegt de heer Hollants Van Looke op bladzijde 47 dat er inderdaad sprake kan zijn van schendingen van de mensenrechten aan beide zijden, maar hij onderstreept vooral de terreur van de maoïstische beweging die daar in Nepal is begonnen. Dit rapport heeft het vooral over de acties die moeten worden gevoerd door de EU. Op basis van dit rapport heeft de EU in mei haar steun betuigd aan de Nepalese regering.

In juni, slechts twee maanden geleden, heeft de Internationale Gemeenschap in Londen haar steun bevestigd aan de regering in Nepal. De Internationale Gemeenschap heeft opgeroepen om alle steun te verlenen aan dat regime waarbij ze weliswaar een voorbehoud maakte bij eventuele schendingen van de rechten van de mens. Daarover gaat het hier. Dat heeft de minister afgewogen. Ik ben geen specialist zoals de heer Tavernier van de situatie in Nepal, maar in dit land worden op 13 november 2002 verkiezingen gehouden. Mijnheer Bourgeois, die verkiezingen zullen door de beweging die u zo nabij is, de maoïstische guerrilla, geboycot worden. Zij willen geen verkiezingen. Volgend jaar zijn er lokale verkiezingen in Nepal. De maoïsten hebben reeds aangekondigd dat zij geen verkiezingen willen. Zij willen andere zaken. Uit rapporten blijkt dat zij in een recent verleden kleine landeigenaars hebben afgeperst, diefstal bij boeren hebben gepleegd, martelpraktijken hebben toegepast. Mijnheer Annemans, ik maak mij geen illusies over u. De maoïstische beweging zal u ongetwijfeld na aan het hart liggen, maar anderen zien dat dit een beweging is die systematisch geweld pleegt, die de democratie afwijst, die een regime zoals dat in Noord-Korea wil installeren. Tegenover een dergelijk regime wil u weerloos blijven.

Ik heb de rapporten doorgenomen die sinds 1991 systematisch aan het Parlement worden voorgelegd. Daarin heeft men het over Nepal, maar ook over andere landen. Ook in Algerije heeft men te maken met gewapende conflicten, met fundamentalisten die dagelijks mensen vermoorden. In de Filippijnen houdt een terrorist als Abu Sayaf zich op. Moeten wij daar wapens leveren of niet? Wij leveren daar wapens en wij keuren dat goed en wij lezen die rapporten na. Ik zie trouwens zelden of nooit iemand van het Vlaams Blok of van CD&V bij de discussie van die rapporten.

Collega's van CD&V, het moet mij dan ook van het hart dat uw verdict bijzonder hypocriet overkomt. U beticht de regering van leugens. Mijnheer De Crem, waar was u in 1993, in 1995, in 1997, in 1999 toen er een CD&V-regering was en militair materieel aan Nepal werd geleverd? Wij hebben u toen niet gehoord. Collega's, ik denk dan ook dat de

genomen beslissing moet worden gesteund. De heer Annemans was waarschijnlijk niet op de hoogte, want ik heb nooit iemand van het Vlaams Blok bij de discussies van de rapporten over de wapenhandel aanwezig gezien. Lees de rapporten na: in 1993, 1995, 1997, 1999 heb ik u niet gehoord. Ik heb begin dit jaar wel mevrouw Laenens gehoord. Zij volgt nauwgezet deze discussies en deze dossiers. Dat siert haar. Mijnheer De Crem, uw oppositie is terzake totaal ongeloofwaardig. Ik neem aan dat u in uw zomerse opwinding de regering reeds zag vallen en dat u zich voorstelde dat Aalter eindelijk een minister zou hebben. Uw droom is uitgekomen. Aalter heeft een minister, maar het is waarschijnlijk niet wie u had verwacht.

De **voorzitter**: Mijnheer De Crem, is u ervan verdenken om in de regering te geraken een persoonlijk feit?

01.11 Pieter De Crem (CD&V): Mijnheer de voorzitter, aangezien het ministerschap zo vaak over de tong van de heer Chevalier rolt, heeft hij er waarschijnlijk een groot probleem mee dat hij het niet meer is.

De **voorzitter**: Dat is geen persoonlijk feit.

01.12 Pierre Chevalier (VLD): Mijnheer de voorzitter, ik wil besluiten op een ernstige en constructieve toon. Ik heb totnogtoe nog weinig constructieve voorstellen van collega's gehoord bij het debat dat in 1991 werd gevoerd. In de crisis in 1997 is men tenminste tot een oplossing gekomen voor een probleem dat evident is. Ik denk inderdaad dat de huidig voorliggende wet niet sluitend is. Het is daarom een goede suggestie om de Europese Gedragscode te integreren. De definities terzake zijn meer sluitend en preciezer.

Ten tweede, het kan worden overwogen een "opvolgingscommissie" op te richten. Ik stel evenwel voor de gebrekkige regionalisering van 1991, waarbij de bevoegdheid over een Vlaamse en een Waalse minister werd verdeeld, over te dragen naar de regio's. (...)

Mijnheer Annemans, u verzet zich toch niet tegen regionalisering? Dat zou merkwaardig zijn.

01.13 Gerolf Annemans (VLAAMS BLOK): Dat zei ik ook niet.

01.14 Pierre Chevalier (VLD): Hoe dan ook, het kan een interessante denkpiste zijn om dossiers die betrekking hebben op buitenlandse handel en industrie in het kader van homogene bevoegdheidspakketten over te dragen aan de regio's, uiteraard met het verplichte advies van het departement Buitenlandse Zaken.

Mijnheer Annemans, ik weet dat dergelijke debatten u niet aanstaan en dat u de voorkeur geeft aan een ongenueanceerd debat, waarbij u graag Duitse auteurs citeert. Ik doe dat evenwel niet en ik formuleer liever concrete voorstellen.

Collega's, ik herhaal dat de genomen beslissing zal worden gesteund door de VLD-fractie. De beslissing werd genomen en over de modaliteiten kan in de toekomst nog worden gepraat. Wij kunnen tevens alle mogelijkheden in dit dossier nagaan. Ik meen evenwel dat dit debat moet worden afgerond en dat wij het komende parlementaire jaar moeten inzetten door tijdens deze laatste aanloop naar de verkiezingen te debatteren over andere, even ernstige onderwerpen die de Belgische bevolking eveneens van dichtbij raken.

01.15 Peter Vanhoutte (AGALEV-ECOLO): Mijnheer de voorzitter, ik zal mijn uiterste best doen om de mij toegemeten spreektijd te respecteren.

Leden van de regering, collega's, alvorens mijn betoog aan te vatten wens ik mijn afwezige collega Leen Laenens, die daarnet ter sprake kwam, te verontschuldigen. Zij is immers weerhouden op de klimaatop in Johannesburg en kon niet tijdig aanwezig zijn om deel te nemen aan dit belangrijke debat.

Van bij het bekend worden van de geplande wapenlevering aan Nepal is Agalev voorstander van een debat in de Kamer, omdat wij in de eerste plaats de wettelijkheid willen toetsen van de genomen beslissing. In het kader van het antwoord dat straks zal worden verstrekt, zullen wij deze wettelijkheid verder evalueren.

Dat rond deze aangelegenheid veel vragen rijzen lijdt niet de minste twijfel. Ik wil dan ook even stilstaan bij de toetsing van de beslissing aan de wet van 5 augustus 1991 betreffende de uitvoer van wapens. Vooral artikel 4, waarbij wapenuitvoer wordt verboden als er sprake is van een klaarblijkelijke schending van de rechten van de mens, van zware interne spanningen of van een staat van burgeroorlog, is wat deze zaak betreft belangrijk.

Mijnheer de minister van Buitenlandse Betrekkingen, hoe acht u dit artikel verenigbaar met de door u genomen beslissing? Immers, u was wel op de hoogte van de bijzonder problematische situatie in Nepal. De stortvloed aan rapporten van Amnesty International, de reportage Sans Frontières, het Amerikaanse State Department en onze eigen topdiplomaat Hollants Van Looke in opdracht van de Europese Commissie, laten er geen twijfel over bestaan dat de mensenrechten ook door het regime ernstig worden geschonden.

Bent u misschien van oordeel dat de wapenlevering zal bijdragen tot vrede en stabiliteit in een land waar precies het leger als belangrijke bevoorradingsbron voor de rebellen wordt geciteerd door de eerste minister van Nepal, tijdens een gesprek dat wij eergisteren met hem voerden?

Wat de zware interne spanningen betreft zijn sinds het uitbreken van het conflict ruim tienduizend doden gevallen. Dat is toch geen fait divers. De cijfers werden verstrekt door de eerste minister van Nepal.

Bovendien zal het u niet onbekend zijn dat er wel degelijk een Europese gedragscode inzake wapenexport bestaat, aangezien u hiervan uitdrukkelijk melding maakte in uw beleidsbrief. Welnu, van de acht criteria in deze beleidsbrief zijn er volgens ons vier problematisch te noemen zodra de genomen beslissing eraan wordt getoetst. Op dat vlak willen wij uw reactie horen, mijnheer de minister.

Het tweede criterium van de gedragscode bestaat erin dat er geen licentie mag worden toegestaan indien er een duidelijk risico bestaat dat de geëxporteerde wapens worden gebruikt voor interne repressie. Volgens het derde criterium mag er geen export gebeuren naar landen waar deze wapens aanleiding kunnen geven tot het ontstaan of het verlengen van gewapende conflicten of spanningen of bestaande conflicten kunnen aanwakkeren. Het zevende criterium bepaalt dat er geen export mag plaatsvinden als de levering herverdeeld wordt binnen het land van eindbestemming. Het achtste criterium is dat de levering verenigbaar moet zijn met de technische en economisch capaciteit van het ontvangende land, in dit geval Nepal.

Ik kom thans tot het tweede element. Juridisch gezien is de Europese gedragscode niet bindend, maar op politiek vlak mag deze wel binden worden geacht aangezien België hem mede ondertekende.

In punt drie van de operating provisions bepaalt deze code dat een land, alvorens het een exportlicentie verleent voor een wapenverkoop die eerder door andere landen werd geweigerd, eerst die staten moet consulteren. In dit geval gaat het om Duitsland. Volgde u deze procedure, mijnheer de minister? Was u, los van de verklaringen die u aflegde in de pers, op de hoogte van de Duitse weigering? Werd u hiervan formeel of informeel geïnformeerd? Blijft u bij uw standpunt dat het geen weigering was, maar veeleer een opschorting? Werd de Duitse beslissing ergens genotificeerd? Bestaat hieromtrent een formeel document? Weigerden nog andere landen eerder een levering aan Nepal? Zo ja, welke en waarom weigerden zij een exportlicentie?

Hetzelfde punt van de gedragscode bepaalt bovendien dat zo men toch een licentie wil verlenen, men verplicht is de lidstaten – in dit geval Duitsland – daarover te informeren en een gedetailleerde informatie over te maken van de motivatie. Deed u dat, mijnheer de minister? Wat zijn dan nog de redenen waarop u uw beslissing steunt?

Dezelfde vragen, mijnheer de minister, wens ik u te stellen in verband met Finland dat eveneens – maar dat was tot op heden nog niet bekend – een duidelijke njet gaf voor een wapenlevering aan Nepal.

In dat verband zou ik van u willen vernemen of er nog andere landen exportlicenties weigerden en waarvan u op de hoogte zou moeten zijn.

Ik wil met het volgende afronden. Volgens ons moet deze regering een aantal zaken bepleiten bij de Nepalese regering.

Ten eerste, de noodtoestand moet daadwerkelijk worden opgeheven en de persvrijheid moet worden hersteld.

Ten tweede, de vredesonderhandelingen met de rebellen moeten zo snel mogelijk heropend worden.

Ten derde, militaire waarnemers van de VN, de Europese Unie en de OVSE dienen te worden toegelaten tot het land.

Ten vierde, sluitende garanties dat de wapens alleen gebruikt worden door de reguliere strijdkrachten, zijn voor ons onmisbaar.

Tenslotte, het leger dient onder controle van de politieke overheid te worden gebracht.

Bijkomend denk ik dat het belangrijk is erop te wijzen dat ook de paramilitaire organisaties worden opgeheven of worden geïntegreerd in het leger.

Wij stellen vast dat ook de eerste minister van Nepal het daarmee eens is.

Mijnheer de voorzitter, over de wet van 1991 dienden wij al enkele voorstellen in. De twee punten, met name de wijziging van artikel 4 en de installatie van een opvolgingscommissie, verdienen verdere aandacht.

Tot slot, de 17-jarige Sam Van de Putte nam in juni deel aan de kinderrechtenconferentie in New York, waar ook u, minister Michel, een lans brak voor het respect voor de mensenrechten en meer in het bijzonder de rechten van het kind. Van een meisje uit Nepal, dat Sam in New York leerde kennen, ontving hij gisteren een e-mail, waaruit ik het volgende citeer. "Wij willen een veilige wereld

waarin alle jongeren onder goede begeleiding al hun talenten optimaal kunnen ontwikkelen om ze nu en later ten dienste te stellen van elkaar in een geest van solidariteit, verdraagzaamheid en wederzijds respect."

01.16 Daniel Bacquelaine (MR): Monsieur le président, monsieur le premier ministre, messieurs les ministres, mes chers collègues, le dossier que nous abordons ce jour m'incite à une réflexion que je vais formuler sous forme de trois questions.

La première est en fait une question préalable et, à mon sens, elle conditionne toutes les autres: la fabrication d'armes constitue-t-elle une activité légitime et justifiée ou, au contraire, s'agit-il d'une action immorale? Cette interrogation doit être posée car de sa réponse découle l'opportunité de toutes les autres. Autre formulation de cette question: l'existence de forces armées est-elle nécessaire ou, au contraire, est-elle inacceptable ou inutile?

La réponse est claire: aucune organisation sociale ne peut souffrir l'absence d'une force armée. Celle-ci, heureusement dans la plupart des cas, participe d'ailleurs à la recherche de l'intérêt général, participe à la sauvegarde des droits et des libertés. Ce n'est pas au ministre de la Défense nationale que je dois le dire: combien de fois n'a-t-on pas participé à des opérations visant à la paix dans le monde grâce aux forces armées?

Je ne pratique pas l'utopie dangereuse ou naïve d'un monde sans armée où une espèce d'amour intégral et partagé régnerait de façon absolue, où tous les hommes seraient des anges. L'absence de toute armée laisserait, au contraire, le champ libre aux factions terroristes ou aux exactions diverses des bandes les mieux organisées. La fabrication d'armes est donc, à mon sens, à la fois nécessaire et légitime.

Il n'est pas sans intérêt que notre pays compte, sur son territoire, une industrie d'armement performante et reconnue ainsi que de très nombreuses entreprises dans toutes les régions du pays qui produisent des éléments rentrant de manière directe ou indirecte dans la fabrication d'équipements militaires.

Après cette question préalable vient la deuxième: comment les pays démocratiques doivent-ils gérer et contrôler la vente et l'exportation des armes qui sont fabriquées sur leur territoire, bien sûr, en fonction de considérations éthiques? Notre pays s'est doté d'une législation restrictive en la matière. Il s'agit de la loi de 1991 qui contient toute une série de raisons pour éventuellement refuser une licence d'exportation. Notre pays respecte aussi les embargos imposés par l'ONU ou par l'UE. Je

pense à l'embargo vis-à-vis de l'Indonésie à la suite des incidents récents au Timor.

La loi de 1991 impose au gouvernement la présentation, chaque année, d'une synthèse sur le commerce des armes. Le Code de conduite de l'UE va dans le même sens, il prévoit un mécanisme d'échange d'informations et de consultations. La législation, c'est vrai, laisse une large place, et c'est heureux, à la responsabilité politique du ministre et du gouvernement qui prend une décision en fonction d'une série d'éléments d'appréciation. Notre ministre des Affaires étrangères a d'ailleurs lui-même proposé à plusieurs reprises de donner un caractère plus contraignant au Code de conduite de l'UE et la question de l'intégration de ce code dans notre législation nationale peut certainement faire l'objet d'une initiative gouvernementale ou parlementaire. La question du contrôle parlementaire doit aussi être posée et on peut envisager une plus grande intervention du parlement, mais dans certaines conditions qui respectent à la fois les notions de confidentialité et d'intérêt général.

Troisième question, et j'en viens à présent à la situation du Népal: la décision d'octroyer une licence d'exportation vers le Népal est-elle compatible avec cette préoccupation éthique que j'ai définie? Pour moi, la réponse est fermement "oui". Le Népal est une jeune démocratie. Certes, elle n'est pas parfaite, loin de là. Existe-t-il d'ailleurs des démocraties tout à fait parfaites? Ce pays dispose d'une constitution démocratique qui prévoit un certain nombre de libertés, qui sont des références essentielles au concept de la démocratie.

A mon sens, il faut donc, comme le fait d'ailleurs la communauté internationale, soutenir cette évolution démocratique. Elle est aux prises avec une guérilla terroriste, sanguinaire, maoïste qui, elle, est sans conteste aux antipodes de la démocratie.

Dans sa déclaration du 8 mai dernier, l'Union européenne a pris une position politique claire en faveur du gouvernement népalais. Comme l'a dit mon collègue Chevalier, une réunion internationale, tenue à Londres en juin dernier et réunissant des représentants tant d'institutions internationales que gouvernementales, a soutenu politiquement et publiquement le gouvernement népalais. Des déclarations récentes de Romano Prodi vont dans le même sens. Quand nous parlons de responsabilités politiques et éthiques, il faut aller jusqu'au bout de la logique de la responsabilité. Entre une armée d'un Etat de droit, certes imparfait, et la guérilla sanguinaire, extrémiste et maoïste, il faut choisir et assumer ce choix. S'il y a une responsabilité dans le chef de ceux qui octroient une licence d'exportation, il doit aussi y avoir une responsabilité dans le chef de celui ou de

ceux qui voudraient refuser une licence d'exportation. Sinon, il y aura un déséquilibre. Quelle que soit l'option choisie, la responsabilité doit exister de part et d'autre. Si le refus d'octroi d'une licence devait se solder par l'installation d'une dictature maoïste, extrêmement répressive, entraînant par exemple un génocide qui est toujours possible puisqu'il a caractérisé certains régimes dominés par ce type d'expression politique, il faudrait alors que ceux qui ont refusé la licence d'exportation prennent la responsabilité de cette évolution. Sinon, ce sera faire preuve d'hypocrisie et d'irresponsabilité. S'il y a responsabilité d'une part, il doit aussi y avoir responsabilité de l'autre.

Monsieur le président, messieurs les ministres, mon groupe soutient le gouvernement. A notre sens, le ministre des Affaires étrangères a pris la seule décision qui soit compatible avec une éthique dont il a toujours su faire preuve dans les dossiers qu'il a traités ces trois dernières années. Bien sûr, nous pouvons préciser la loi de 1991, affiner notre législation nationale et mener un débat parlementaire sur la question. Il n'en reste pas moins que, sur le fond, il s'agit avant tout d'un problème de responsabilité politique et éthique. A cet égard, il n'y a pas de doute pour mon groupe: la décision qui a été prise, avec l'accord de tous les partenaires gouvernementaux, est bien celle qu'il fallait prendre.

01.17 Dirk Van der Maelen (SP.A): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, heren ministers, collega's, helaas leven wij niet in Utopia. Er zijn in deze wereld jammer genoeg mensen die denken dat politieke geschillen met wapens opgelost moeten worden. Helaas kunnen regeringen geconfronteerd worden met een situatie waarbij gewapende groepen in hun eigen land een verkozen regering omver dreigen te werpen. In die situatie bevindt Nepal zich.

Een land kan om hulp gevraagd worden door zo'n land dat binnen zijn grenzen met gewelddadige groepen geconfronteerd wordt. In die situatie bevond onze regering zich.

De vraag die wij gisterenmiddag in onze fractie stelden, luidde: kunnen wij achter de beslissing staan van onze SP.A-ministers om ja te antwoorden op de vraag van de Nepalese regering om haar te steunen in haar strijd? Daarover hebben wij twee uur gedebatteerd. Iedereen die ernstig nadenkt over die vraag, weet dat er argumenten pro en argumenten contra een wapenlevering zijn. Die afweging moest gemaakt worden door een individueel regeringslid, een regering, een individueel fractielid en een fractie. In onze fractie hebben wij die afweging gisteren gemaakt. Wij hebben geen "tsjeventrucs" willen toepassen. Wij

zeggen dat sommige mensen hun geweten mogen inroepen, maar dat de anderen hun verantwoordelijk moeten opnemen. Onze fractie heeft eensgezind beslist om terzake haar verantwoordelijkheid op te nemen. Wij hebben dus eensgezind beslist dat wij de afgeleverde vergunningen niet ter discussie stellen.

De vele vragen zijn gesteld. Het traditionele steekspel en gehakketak tussen meerderheid en oppositie heeft plaatsgevonden.

Collega's, ik wil u echter het volgende vragen. Van deze gelegenheid van volle politieke aandacht voor de problematiek van wapenleveringen moeten wij even gebruik maken om stil te staan bij dit ernstige, wereldomvattende probleem waarvoor wij staan. Ik denk dat wij kunnen zeggen dat de voorgaande regering en ook deze Belgische regering op het vlak van de strijd tegen wapenhandel veel gerealiseerd hebben. Wij hebben het einddoel echter bijlange nog niet bereikt.

Er is nu veel aandacht voor wapenhandel, maar velen in deze zaal weten niet dat er vorig jaar een VN-Conferentie over lichte wapens is georganiseerd. Toen heb ik niet veel mensen gehoord. Ik zou de collega's drie cijfers onder ogen willen brengen.

Ten eerste, in deze wereld circuleren op dit ogenblik een half miljard lichte wapens. Ten tweede, lichte wapens zijn veel gevaarlijker dan nucleaire, biologische of chemische wapens, waarover nu, naar aanleiding van de problemen met Irak, zoveel wordt gesproken. Al dertig jaar lang vallen door lichte wapens jaarlijks 500.000 tot 700.000 doden. Ten derde, die doden situeren zich niet in de vechtende groepen, maar bij de burgers. Collega's, ik meen dat dit volstaat om aan te tonen dat het bij elke politieke besluitvorming een aanhoudende zorg moet zijn om te proberen zo goed mogelijk te handelen op het moment dat er beslissingen over wapenleveringen moeten worden genomen.

De mensen die mij kennen, weten dat ik daar al lang mee bezig ben. Ik ben zeker dat dit aan de aandacht van vele collega's en ook van de pers is ontsnapt. Ik wil ter bewijs hiervan verwijzen naar het feit dat België voor het reces in deze Kamer als eerste en enige land in de Europese Unie een wet heeft goedgekeurd die ons toelaat om te strijden tegen illegale wapenhandel indien Belgen die organiseren of mee organiseren. De Belg die in het buitenland illegale wapenhandel bedrijft, kon vroeger niet worden gestraft. Nu kan dat wel. Collega's, wij zijn het eerste en enige land in de Unie die deze stap heeft gezet.

Wij kunnen nog beter doen met betrekking tot de legale wapenhandel. Begrijp mij niet verkeerd. Ik wil

de wapenhandel opdelen in de 5% van de totale wapenexport van de Europese Unie die België voor zijn rekening neemt en de 95% van de andere Europese landen. Het is onze verdomde plicht – zeker na de cijfers die ik heb gegeven – om voor die 5% een zo goed mogelijk systeem te ontwerpen. Ik hoop dat dit debat de aanleiding voor een gedachtewisseling daarover kan zijn. Al een paar jaar pleit ik er in deze Kamer voor dat België ook op dit vlak zijn Europese voortrekkersrol waarmaakt. Gisteren heeft mijn fractie beslist om haar volle steun te verlenen aan een voorstel van mijnentwege. Nadat we maatregelen hebben genomen tegen de illegale wapenhandel, willen wij als eerste en enige land van de Europese Unie de stap zetten om de Europese gedragscode – de daarin vervatte criteria – in Belgische wetgeving om te zetten. Tegelijkertijd willen wij ervoor zorgen dat die criteria dwingend worden nageleefd. Als wij die stap zetten, zou ik aan de eerste minister en de minister van Buitenlandse Zaken willen vragen om op Europees vlak ervoor te pleiten dat ook andere landen – liefst alle vijftien lidstaten – dezelfde maatregel nemen.

Collega Bourgeois, met uw reactie illustreert u dat u alleen over wapenhandel spreekt als de camera's draaien. U kent het dossier niet! Uw reactie maakt dit duidelijk en ik nodig u uit om deel te nemen aan het debat dat wij later zullen voeren. Ik hoop dat u aanwezig zult zijn.

Dit is mijn eerste voorstel, mijnheer de eerste minister en mijnheer de minister van Buitenlandse Zaken: laten wij dit onderzoeken en daar werk van maken.

Ik heb nog een tweede voorstel. De ervaring met de gedragscode die van 1998 dateert, mijnheer Bourgeois, leert ons dat er een cruciaal probleem is. Dat noemt men de undercutting: een land weigert en een ander land levert. Als u de rapporten daarover leest, zult u zien dat dit probleem zich niet tot België beperkt. Ik vraag om op dit vlak te onderzoeken of wij in België, indien wij zouden overwegen een vergunning af te leveren voor een door een ander land geweigerde levering, een bijzondere en na te leven procedure zouden kunnen invoeren om het signaal te geven aan de rest van de EU dat wij serieus werk willen maken van een Europese aanpak van de wapenhandel. Ik hoop dat u even talrijk aanwezig zult zijn op het moment dat wij daarover ernstig zullen debatteren, als het niet aankomt op het opvoeren van een show zoals sommigen van u hier deden.

Een laatste voorstel. Een zeer reëel probleem, verantwoordelijk voor vele doden, is het feit dat in het licht van de legale wapenhandel er geen respect is voor de eindbestemming. Wie de problematiek van Centraal-Afrika volgt, weet dat daar oorlog wordt gevoerd met wapens die zijn geleverd voor een

andere bestemming. Ook het probleem van de eindbestemming wil ik in het debat brengen. Ter afronding wil ik nog zeggen dat het naleven van een eindbestemming niet alleen de verantwoordelijkheid is van de overheid, maar ook van de producent die de wapens heeft geleverd. Verscheidene Europese landen hebben daarvoor een oplossing gevonden. Om er maar een te noemen: sommige landen hebben de producent zelf verantwoordelijk gesteld voor het geval de eindbestemming niet zou worden nageleefd.

Ik herhaal dat deze problematiek belangrijk is, zeer belangrijk zelfs. Ik hoop dat er even veel aandacht is voor het zoeken naar oplossingen als er vandaag aandacht was bij sommigen om hier op de tribune gehakketak te komen brengen.

01.18 Claude Eerdekens (PS): Monsieur le président, messieurs les ministres, chers collègues, la polémique née de la décision du gouvernement dans le dossier de la fourniture des armes au Népal est-elle une tempête dans un verre d'eau? Chacun appréciera bien entendu selon sa sensibilité. Quoi qu'il en soit, ce dossier est une fois de plus révélateur d'une fracture qui existe entre des sensibilités différentes au Nord et au Sud du pays, mais aussi au sein du gouvernement arc-en-ciel.

Reprenons le fil des événements. Le gouvernement a accepté cette livraison sur proposition du ministre des Affaires étrangères. Il l'a fait avec l'accord de toutes les composantes. Il n'y a en effet point de décision possible dans un gouvernement sans le feu vert de tous les partis de la majorité. Plus clairement encore, l'avis positif rendu par le ministre des Affaires étrangères a été avalisé par le Conseil des ministres restreint, et chacun a dû se prononcer en parfaite connaissance de cause.

Le gouvernement népalais, dont le groupe PS ne se veut en aucun cas le garant, est issu d'élections organisées en 1999. Ce pays est confronté à une guérilla maoïste. La présidence de l'Union européenne, cela a été rappelé par MM. Bacquelaine et Chevalier, a confirmé le 8 mai dernier le caractère démocratique de ce gouvernement et a condamné l'activité terroriste de la guérilla et sa stratégie de terreur à l'égard des civils. Sur la base des informations dont il disposait, la décision du Conseil des ministres restreint est compréhensible, comme peuvent l'être a posteriori de légitimes interrogations.

Pour le groupe PS, ce débat ne se résume pas à un conflit idéologique entre les "apôtres du mal" et d'autres se considérant comme les "justes parmi les justes", condamnant toute forme de violence et a priori toute livraison d'armes pour quelques raisons que ce soit. Nous, socialistes

francophones, refusons de réduire ce débat à un conflit opposant les défenseurs de la loi du marché en matière de livraison d'armes, aux partisans de la non-violence. N'est-il d'ailleurs pas paradoxal que ce soit sur la base de la défense des droits de l'homme et de la jeune démocratie népalaise que certains défendent la passation de ce marché? Dans ce type de dossier, il faut éviter d'avoir une vision manichéenne du monde. Les choses sont en effet infiniment plus complexes.

Mon raisonnement tiendra en trois points: le cadre légal, le volet politique et l'aspect éthique.

Sur le plan légal, la loi belge du 5 août 1991 est extrêmement sévère, elle constitue même un modèle pour d'autres pays européens qui pour la plupart n'ont jamais eu les scrupules qui nous honorent. La loi belge a-t-elle été respectée? Telle est la question à poser. Rien ne nous permet d'en douter, sauf à remettre en question – ce que nous ne ferons pas – la bonne foi du ministre des Affaires étrangères et la vigilance de toutes les composantes de la majorité. De surcroît, la Chambre reçoit des rapports sur les livraisons d'armes et une commission parlementaire ad hoc exerce un contrôle, certes a posteriori mais cela a été prévu comme cela depuis une dizaine d'années avec l'accord de tous les gouvernements successifs.

Pour en venir au plan politique, ce dossier mérite-t-il une crise? Nous ne le pensons pas. La population attend que les élus de la Nation s'attaquent à la solution de leurs préoccupations quotidiennes, même si les questions de principe ou d'éthique ont leur importance. Selon le PS, l'actuel gouvernement doit idéalement poursuivre sa tâche jusqu'au terme prévu, mais qu'il faille demain réfléchir aux conditions strictes de ce type de marché, à l'octroi de garanties supplémentaires, est probablement une nécessité. Nous sommes donc ouverts à toute réflexion raisonnable à ce propos. Dans ma conclusion, je formulerai par ailleurs des propositions au nom de mon groupe.

Et si d'aventure, une régionalisation de ce type de compétences était demain souhaitée par une majorité de nos collègues néerlandophones pour leur éviter à l'avenir de tels problèmes de conscience, la porte du PS ne sera certainement pas fermée pour une discussion à ce propos.

Sur le plan éthique, nous n'avons de leçons à recevoir de personne comme tout homme ou toute femme épris de liberté, d'égalité et de respect de l'autre parce que nous sommes imprégnés de la théorie et de la philosophie des droits de l'homme. Nous rêvons, nous aussi, d'un monde qui soit un havre de paix, de tolérance, un monde dépourvu d'armes – propos tenus hier par M. Elio Di Rupo dans "la Dernière Heure".

Comme notre président de parti, notre groupe affirme qu'il est urgent de mettre fin à deux hypocrisies. La première est de s'acharner sur la FN en faisant abstraction du matériel électronique vendu par d'autres entreprises servant à fabriquer des armes sophistiquées bien plus meurtrières. La deuxième est de faire uniquement de l'éthique en faisant l'impasse sur les préoccupations économiques et sociales et, comme par hasard et toujours dans le chef de certains, au détriment de la Wallonie.

A ce stade la position du groupe PS est très claire. Si le parlement devait décider d'interdire toute livraison d'armes généralement quelconques, il faut alors assumer les conséquences d'une telle décision et dégager les milliards nécessaires à la reconversion des entreprises concernées au Nord, au centre et au Sud du pays. Mais que le fédéral se donne bonne conscience en envoyant la facture à payer aux régions est incorrect et d'autant plus réducteur qu'on se limite, dans ce dossier, aux seules armes conventionnelles tout en oubliant les composants électroniques fabriqués dans nombre d'entreprises de ce pays et qui peuvent être ou sont utilisés dans la fabrication de missiles ou autres armes de destruction massive plus sophistiquées encore. C'est un peu comme si l'on considérait ces dernières armes comme des jeux électroniques alors que leur pouvoir de destruction est sans commune mesure avec les armes fabriquées par la FN.

Pour nous, socialistes, l'activité économique doit bien entendu participer essentiellement au développement de l'être humain, à son émancipation et non évidemment à sa destruction. Mais comme on ne peut, d'un revers de la main, balayer l'emploi existant dans les entreprises liées de près ou de loin à l'armement, il faut s'accorder une certaine réflexion, ce qui ne signifie nullement que l'emploi justifie tout et n'importe quoi.

C'est d'ailleurs dans cet esprit que nous avons voté, le 5 août 1991, une loi relative à "l'importation, l'exportation et au transit d'armes, de munitions et de matériels devant servir spécialement à un usage militaire et la technologie y afférente."

J'ai repris expressément l'intitulé exact et complet de ce texte tant les mots et les différentes réalités qu'il recouvre sont importants, même si certaines d'entre-elles et, aujourd'hui nous le savons, échappent au contrôle de cette loi grâce à des arguties pour le moins discutables.

En conclusion, monsieur le premier ministre, le groupe PS accorde sa confiance au gouvernement et souscrit à l'avis positif rendu par le ministre des Affaires étrangères tel qu'il a été avalisé par le Conseil des ministres restreint.

Depuis dix ans, la réglementation est précise et humaniste en matière d'exportation d'armes. Est-ce à dire que ce texte qui, à l'époque, constituait et reste une avancée importante en la matière ainsi qu'un modèle sur le plan international, ne peut en aucun cas être modifié ou complété? La réponse est évidemment non!

Nous sommes donc ouverts à toute discussion, à toute proposition qui permette de clarifier et de renforcer les dispositions contenues dans la loi de 1991. Nous sommes aussi persuadés que l'Europe, en tant qu'entité économique et politique, doit jouer un rôle majeur en l'espèce. Le Code de conduite de l'Union européenne en matière d'exportation d'armements pourrait être repris explicitement dans la législation belge. De même, le prochain rapport annuel sur les exportations d'armes pourrait être le cadre de la discussion de propositions d'adaptations législatives.

Le débat que nous tenons aujourd'hui met aussi en évidence la question de la vérification et de l'identification du client final. S'il est actuellement très facile d'identifier ce client final dans le dossier qui nous occupe ou lorsqu'une entreprise belge ou établie en Belgique exporte un produit fini, il est par contre nettement moins aisé de le faire quand cette même entreprise expédie dans un pays tiers des composants destinés à la fabrication d'armes. On ignore alors, dans la plupart des cas, à qui ces armes sont destinées. Voilà par exemple une piste de transparence que nous pourrions utilement explorer.

Enfin, le Parti socialiste a pris acte de l'accord du premier ministre népalais sur la constitution d'un groupe chargé de surveiller l'utilisation qui pourrait être faite des armes livrées par la FN. C'est un point positif. De même, le Parti socialiste a entendu positivement l'invitation du premier ministre népalais à un groupe de parlementaires belges dans le cadre de la vérification des élections législatives qui auront lieu dans deux mois. Le PS, dès lors, demande que l'on puisse réfléchir à l'ensemble de ces suggestions.

En conclusion, monsieur le premier ministre, nous tenons à vous assurer de notre confiance.

01.19 Vincent Decroly (indépendant): Monsieur le président, messieurs les ministres, mesdames, messieurs, où sera demain la crédibilité de l'institution dans laquelle nous travaillons aujourd'hui, où sera demain la crédibilité du parlement de notre pays si, au moment où se pose un problème grave comme celui qui nous amène à procéder à une rentrée anticipée aujourd'hui, la réponse des responsables politiques de notre pays consiste en quelque sorte à dire qu'ils sont prêts à

assumer le fait que la loi que nous avons votée il y a une dizaine d'année, ne soit pas respectée et qu'ils comptent bien la modifier? Comment voulez-vous, monsieur Van der Maelen, monsieur Eerdeken, que je puisse vous faire confiance quand vous évoquez des propositions en matière de transparence, de réforme, d'amélioration éthique de la législation belge en matière d'exportation d'armes alors que vous n'êtes pas capable de faire respecter la législation qui existe depuis onze ans dans notre pays et qui a été mise en œuvre alors que le gouvernement de l'époque était tombé à la suite d'un problème similaire? Vous n'êtes pas capable de faire respecter la législation sur un exercice concret et précis qui concerne une licence d'exportation d'armes à un pays dont la situation est clairement chaotique, clairement sensible. Alors comment voulez-vous que je puisse croire un instant en votre bonne foi quand vous dites que vous allez réformer la loi ensemble et dans le bon sens? Bien sûr qu'il faut réformer la loi! Bien sûr qu'il y a des propositions! J'en ai d'ailleurs personnellement déposés lors de la précédente législature. Elles sont aujourd'hui au frigo. Vous allez les prendre en considération! Vous allez enfin les mettre à l'ordre du jour! Chers amis d'Ecolo et Agalev, cela fait trois ans que l'on ferme la porte à cette prise en considération, cela fait trois ans que nous demandons que cette loi soit réformée.

Il est vrai, monsieur Vanoost, qu'à l'époque où je faisais partie du même groupe que le vôtre, nous avons beaucoup travaillé notamment sur le principe de transparence. Nous avons fait en sorte que le rapport annuel du gouvernement sur ces questions de livraison d'armes cesse d'être livré au parlement à des groupes plus ou moins secrets et nous avons obtenu à la force du poignet qu'enfin ce rapport soit précis, détaillé et débattu selon des principes de transparence et de publicité enfin complets.

Comment pratiquez-vous aujourd'hui alors que vous vous trouvez au gouvernement? S'il n'y avait pas eu cette fuite malencontreuse de la presse, s'il n'y avait pas eu ces indiscretions, votre pratique est aujourd'hui de cautionner sans honte et sans fard des décisions qui se situent radicalement aux antipodes du programme sur lequel nous avons été élus ensemble. En effet, notre programme est clair en la matière: non aux exportations d'armes vers des pays comme celui-là, non aux exportations de matériels sensibles. S'il y a quelques mois, les socialistes et les écologistes ont encore cautionné la décision de M. Michel en matière d'exportation d'armes ou de matériel dual vers des pays comme Israël ou la Turquie sous prétexte – c'est M. Michel qui vous avait soufflé l'argument – qu'un pays comme l'Allemagne, où malheureusement les Verts sont aussi au gouvernement, avait accepté ce genre de décision, vous ne disposez même plus aujourd'hui de cette échappatoire. En effet, comme on l'a rappelé il y a un instant, l'Allemagne ne peut

vous servir cette fois de paravent.

Où est l'éthique et en particulier l'éthique libérale? On connaissait déjà les expulsions de mineurs étrangers non accompagnés et de réfugiés de guerre de M. Duquesne. On connaît maintenant l'amnistie fiscale de M. Reynders malgré les 700 milliards d'arriéré fiscal.

On connaissait déjà l'amnistie fiscale de M. Reynders et voici venir les ventes d'armes de M. Michel, ministre des Affaires étrangères et vice-premier ministre, à des pays hautement sensibles et hautement discutables comme hier la Turquie ou Israël et comme désormais le Népal dont la situation ne fait aucun doute pour personne.

Ce même type de débat a provoqué jadis la chute du gouvernement, à une époque où on parlait moins de nouvelle culture politique, d'éthique et de moralité en affaires publiques qu'aujourd'hui. Dès lors, je ne comprends pas qu'on puisse simplement nous dire actuellement: nous prenons nos responsabilités, nous assumons, nous remplaçons un ministre par un autre et la vente continue!

Cela n'est pas à la hauteur du programme sur lequel plusieurs d'entre nous ont été élus. Ce n'est pas à la hauteur des propositions que les verts disent avoir déposées et dont ils prétendent aujourd'hui, alors qu'on leur ferme la porte depuis trois ans, qu'ils peuvent enfin en obtenir la discussion.

Monsieur Bacquelaine, votre argument du camp qu'il faut savoir choisir au bon moment, en termes de responsabilité politique, ne tient pas en matière de diffusion de matériel militaire à l'étranger. Vous mettez en avant le sort de la jeune démocratie, vous mettez en avant les problèmes que le gouvernement népalais rencontre avec une guérilla d'extrême gauche, soit. Mais vous savez aussi qu'en la matière, et cela est prouvé par de multiples rapports au Népal comme dans tout autre pays où des armes sont livrées, surtout quand la situation est délicate, surtout quand des situations de maquis rendent un territoire relativement incontrôlable, on ne peut jamais dire qu'un utilisateur officiel d'armes livrées ne verra pas ses armes détournées à un moment donné par quelque guérilla ou même par ses propres forces armées.

Cet argument selon lequel il faudrait choisir son camp et servir la jeune démocratie qui aurait besoin d'armes que nous leur livrons pour se défendre ne tient absolument pas. D'ailleurs, va-t-on livrer demain des armes au gouvernement algérien? Va-t-on en livrer à M. Kabila? Va-t-on en livrer à tous ces pays dans lesquels des gouvernements se débattent dans des situations extrêmement délicates? Non, évidemment! Le principe de base qu'on n'aide pas un pays et certainement pas sa

population, monsieur Reynders, en livrant des armes dans des conditions aussi délicates et sensibles, ce principe-là doit rester et j'ai été élu au parlement pour continuer à le défendre.

Monsieur Michel, votre décision ne heurte pas seulement l'éthique dont vous avez la bouche pleine depuis le début de cette législature, elle est aussi radicalement en opposition avec l'article 4 de la loi qui dit: pas de licence d'exportation d'armes lorsque le pays connaît une situation de violation des droits de l'homme, des tensions manifestes ou une guerre civile. Qui peut dire aujourd'hui, en examinant objectivement et sereinement la situation, que le Népal ne correspond pas à ces critères?

Où sont les valeurs et l'ancrage à gauche dont M. Di Rupo, président du PS, faisait encore les choux gras de la presse récemment? Où sont les autres manières de gouverner qui nous ont été promises depuis le début de la législature par les verts? On remplace un ministre mais la vente continue. A la Région wallonne où vous êtes au pouvoir, messieurs les socialistes et messieurs les écologistes, vous ne cessez de subventionner la poursuite des activités militaires de la FN.

Messieurs les écologistes, vous vous contentez aujourd'hui de quémander la mise à l'ordre du jour de propositions de loi que nous avons déposées ensemble mais qui restent au frigo depuis trois ans. Vous allez, une fois de plus, vous faire avoir. Après quelques gesticulations de surface, après un changement de ministre qui ne change rien sur le fond, vous allez une fois de plus, par une pirouette dont vous avez très vite appris le secret, poursuivre au sein d'un gouvernement qui, depuis le début de cette législature, vous conduit aux antipodes du programme sur la base duquel nous avons été élus.

Votre responsabilité aujourd'hui n'est peut-être pas de demander la démission du gouvernement. Vous voyez que je reste raisonnable et que j'ai le sens du compromis car il ne s'agit pas ici de cet intégrisme dont vous m'avez souvent affublé.

Mais il n'en demeure pas moins que votre responsabilité est engagée. Comme le veut le programme sur la base duquel nous avons été élus, tant les socialistes que les écolos, je demande l'annulation de cette licence d'exportation d'armes de guerre vers le Népal.

01.20 Muriel Gerkens (ECOLO-AGALEV): Monsieur le président, au travers de toutes les discussions qui ont déjà eu lieu aujourd'hui, il est clair que l'objet du débat dépasse largement le cadre de cette licence d'exportation d'armes au Népal. Nous sommes en fait confrontés à la manière dont nous allons nous engager,

gouvernement et parlement belges, dans une démarche pour la paix et la sécurité.

Mon intervention se limitera aujourd'hui à deux types de préoccupations, même si le thème de la paix et de la sécurité dépasse largement ce que nous dirons au cours de cette séance plénière.

La première préoccupation a trait à la livraison des armes au Népal et la deuxième porte sur l'amélioration de la législation et du contrôle parlementaire.

Tout d'abord, en ce qui concerne la livraison des armes au Népal, Ecolo et Agalev estiment qu'elle doit être assortie de garanties. Monsieur Bacquelaine, ces garanties rencontrent votre préoccupation et votre volonté de voir une responsabilité politique et éthique exister de part et d'autre. En effet, il nous semble important que la livraison de ces armes respecte l'Etat de droit au Népal. Nous exigeons donc la confirmation de l'engagement qui a été pris, à savoir la suspension de l'état d'urgence, et l'organisation d'élections démocratiques avant toute livraison d'armes au Népal. Pour que ceci puisse se réaliser, il faut s'assurer de la présence d'observateurs internationaux, tant en ce qui concerne l'aspect militaire que l'aspect "élections".

Deux autres garanties, qui sont selon nous primordiales, doivent également être obtenues. Lors de sa rencontre avec la délégation parlementaire, le premier ministre népalais a d'ailleurs marqué son accord à ce sujet. Il s'agit, d'une part, d'instaurer une commission parlementaire népalo-belge qui serait chargée de contrôler l'utilisation effective des armes, de manière à vérifier que les armes servent uniquement à l'armée et non aux forces paramilitaires ou à la police. D'autre part, il s'agit de rouvrir les négociations de paix. Le premier ministre népalais a mis deux conditions à cela – à mon avis, elles peuvent être rencontrées –, à savoir que ni la monarchie ni le multipartisme ne soient remis en question.

Il est vrai que le Népal se trouve aujourd'hui à un moment-clé de son histoire. Ce pays semble hésiter entre le renforcement d'une démocratie naissante et le virage vers une dictature émergente. En effet, les Népalais se sont sentis obligés de dissoudre le parlement. Il appartient donc à la Belgique de prendre une décision responsable et lucide pour appuyer les chances de la démocratie et éviter que les événements ne les amènent à franchir le pas vers la dictature. La Belgique peut aussi jouer un rôle de prévention et essayer de trouver, avec eux, une solution politique au conflit. En ce sens, nous encourageons le ministre des Affaires étrangères dans sa volonté de supporter la démocratie au Népal.

L'autre aspect de mon intervention concerne le contrôle parlementaire.

L'octroi de cette licence montre une fois de plus, comme chaque année d'ailleurs lorsque nous débattons du rapport annuel, l'insuffisance de la loi de 1991. Les verts sont particulièrement actifs et vigilants sur ces dossiers. Nous avons effectivement déposé des propositions, nous sommes intervenus régulièrement pour manifester nos préoccupations et nos désaccords concernant des exportations d'armes vers des pays comme l'Arabie Saoudite, le Mexique ou la Turquie. Il est vrai, monsieur Decroly, qu'il est dommage de prendre des décisions maintenant, mais nous devons souvent utiliser ces moments de crise pour oser des changements importants.

Nous avons déposé via Mme Dardenne et M. Vanhoutte une proposition visant effectivement à modifier la loi de 1991 par le biais de son article 4. Nous voulons bien entendu rendre contraignant le Code de conduite européen en l'intégrant dans la loi, mais nous voulons également introduire une dimension supplémentaire consistant à supprimer la distinction faite dans cette loi entre la destination de matériel militaire et à usage militaire et le matériel militaire destiné au maintien de l'ordre. Il nous semble qu'il importe d'éviter également des dépassements et un non-respect des règles par les forces de l'ordre.

Un autre point que nous aimerions proposer, est de compléter, malgré l'effort qui a été fait, la manière dont les rapports annuels sont composés. On prévoit pour le moment une définition large du matériel militaire, mais il nous semble important que le rapport annuel remette un inventaire du matériel, en ce compris la catégorie des équipements électroniques, du matériel optique, des radars, des appareillages de communication, et tout autre matériel utilisé à des fins militaires ou d'ordre public. Ces rapports peuvent donc être complétés.

Une autre proposition est en discussion pour le moment et rencontre la préoccupation exprimée par chacun ici, il s'agit de la proposition de loi Dubié sur le marquage des armes et des munitions, de manière à assurer la traçabilité de ces armes. Il importe pour nous qu'elle soit votée rapidement. La discussion a été entamée au Sénat. Cette proposition permettra également de vérifier si les armes arrivent là où elles doivent arriver, et qu'elles ne partent pas pour d'autres destinations. Il s'agit là aussi d'œuvrer pour la paix.

Nous souhaitons également soumettre à la réflexion d'un groupe de travail parlementaire, une proposition en ce qui concerne les obstacles à la transparence, à la démocratisation et au contrôle parlementaire de ces prises de décision. Nous

considérons qu'il manque une étape préalable. La mise en place au sein du parlement d'une commission qui donnerait un avis préalable comme cela se fait aux Etats-Unis par exemple, pourrait être envisagée, de manière à ce que les différentes perceptions et interprétations des clauses d'une loi puissent être confrontées et que le ministre concerné puisse prendre ses responsabilités.

Je termine en disant qu'il serait effectivement trop facile, monsieur Eerdeken, d'épingler des commandes qui ont une grande visibilité telles que les mitrailleuses fabriquées par la FN alors que d'autres exportations moins classiques sont également du matériel militaire. Mais il est aussi intéressant de noter que la FN est à la pointe de la technologie du marquage par exemple des armes et des munitions et que notre industrie pourrait ainsi contribuer à empêcher la prolifération du trafic des armes tout en développant l'emploi et l'activité de cette entreprise.

Enfin je voudrais vous rassurer, nous devons admettre qu'à l'heure actuelle et peut-être pour toujours, il doit y avoir des armes. Nous préférons que ces armes soient produites chez nous avec les garanties de traçabilité que la FN nous propose et des garanties de contrôle parlementaire qui, même si elles sont insuffisantes, nous offrent un minimum de respect du droit et de la démocratie.

01.21 Raymond Langendries (cdH): Monsieur le président, pour les autres intervenants, vous avez lu le titre de leur interpellation. Je crois que c'est important.

Le **président**: Je vous le lis tout de suite: interpellation au premier ministre sur la démission de Mme Aelvoet. C'est tout.

01.22 Raymond Langendries (cdH): C'est effectivement tout, et je n'interpelle donc pas le ministre des Affaires étrangères.

Le **président**: On se demande pourquoi mais c'est exact.

01.23 Raymond Langendries (cdH): Je serai donc probablement différent des orateurs précédents.

Monsieur le président, je félicite tout d'abord le nouveau ministre.

Les propos de ce dernier, ce matin, étaient intéressants. Le Jef Tavernier que j'écoutais ce matin à la radio de la RTBF est différent de celui que je connaissais. Monsieur le premier ministre, vous êtes certainement intervenu dans la décision d'AGALEV pour qu'il désigne Jef Tavernier comme remplaçant de Magda Aelvoet, démissionnaire.

Pourquoi? Chacun connaît Jef Tavernier comme étant le plus affectueux de vos parlementaires, celui qui est toujours amené à monter au feu pour défendre les options de votre gouvernement. Mais ce matin, j'entendais un véritable tir à la radio: Jef Tavernier déclarant qu'il rentre dans ce gouvernement et qu'il va immédiatement demander le report ou l'annulation de la décision au sujet des armes.

Monsieur le premier ministre, vous en at-il déjà parlé? Jef Tavernier vous at-il demandé de reporter la décision concernant la vente d'armes au Népal?

Etant donné que j'avais quelques difficultés à entendre Jef Tavernier avec sa musculature, j'ai changé de radio pour écouter la VRT afin d'être sûr de bien comprendre ses propos. C'était exactement le même discours en ce qui concerne le souhait d'AGALEV de reporter la décision quant à la vente des armes.

Tout ceci pour dire que je souhaite axer mon interpellation sur la problématique du fonctionnement de ce gouvernement bien plus que sur la problématique des armes. L'arc-en-ciel invente de nombreuses choses. En termes de capacité de découverte de nouvelles formes de gouvernance, vous êtes champion en la matière. Non seulement vous l'êtes mais les partis de votre majorité commencent à avoir cette même capacité.

Que pouvait-on compter en termes de catégories de démissions de membres du gouvernement? Il y en avait deux: les démissions obligées qui, au gré des circonstances parfois judiciaires, amènent un ministre à démissionner, et les démissions volontaires de ceux estimant être responsables y compris d'actes posés par ceux dont ils ont la responsabilité. Une troisième catégorie de démission est désormais inventée: la démission sacrificielle.

AGALEV, mécontent d'une décision prise au sein du kern auquel Mme Aelvoet a participé, a décidé de sacrifier Mme Aelvoet. Ce sacrifice est totalement inutile. Vous avez décidé de remplacer Mme Aelvoet illico par M. Tavernier.

Et M. Tavernier va faire la même chose que Mme Aelvoet.

Ce que je voulais dire à mes amis d'Ecolo-Agalev, c'est d'éviter de jouer trop souvent à ce jeu-là. Car en fait, que se passe-t-il? C'est une question importante pour la suite. C'est le gouvernement qui va demander la confiance. Le gouvernement demande la confiance.

Monsieur le président, pouvez-vous faire vérifier par vos services pour samedi combien de fois il est

arrivé, dans ces vingt dernières années, qu'un gouvernement demande la confiance en dehors d'une déclaration gouvernementale? A ma connaissance, le gouvernement n'a pas fait de déclaration. Nous ne sommes pas dans la déclaration de rentrée, nous sommes donc en face d'un simple phénomène d'interpellation à propos de la démission d'un ministre. Et le gouvernement, dans le chef du premier ministre, demande la confiance. La question à laquelle je souhaite une réponse est: pourquoi ?

Est-ce un simple truc pour aller très vite? Est-ce une manière très astucieuse, je vous reconnais cette qualité, d'obliger Ecolo-Agalev, et ce sera comme cela, à dire oui à ce gouvernement et donc d'accorder la confiance? Ou alors vous sentez-vous vraiment en difficulté? Je pense que non. Après tout ce que j'ai entendu, je ne crois vraiment pas qu'il y ait des difficultés pour vous en ce qui concerne ce débat. Mais, il n'empêche, un gouvernement, un premier ministre qui demande la confiance à l'issue d'une séance d'interpellations, cela veut dire qu'il y a un petit doute sur les accords majoritaires au sein de ce gouvernement.

La culture politique que vous avez décidé de mener est celle du débat, donc de permettre à tous les partenaires de ce gouvernement de s'exprimer. Pour un certain nombre d'entre eux, l'expression se fait sur le trottoir du 16 rue de la Loi ou sur le trottoir du Lambert. En général, les expressions sont inversement proportionnelles à ce qu'ils ont dit en Conseil des ministres ou en kern. Donc c'est très long sur le trottoir et c'est quasi ramené à rien au sein du Conseil et du kern. La culture du débat, c'est la possibilité pour tous les partis au sein de ce gouvernement, pour tous les ministres, de dire le contraire de ce qui s'est dit au kern ou au Conseil des ministres quelques minutes auparavant. Bien, c'est la culture du débat, c'est parfait, c'est la transparence, allons-y gaiement! Cela donne un peu de tonus. Cela nous embête au niveau de l'opposition car nous sommes toujours deuxièmes quand on doit critiquer le gouvernement. Cela nous embête, je l'avoue. Mais je pense que ce qui nous embête va vous embêter sérieusement aussi dans les mois qui viennent. Je vous fiche mon billet, excusez-moi l'expression, que l'on va peut-être recommencer cela le 12 et le 13 septembre, ici au parlement. Vous allez peut-être à nouveau devoir vous interroger sur la capacité de votre majorité d'aller dans la bonne direction dans quinze jours. Cela a marché ce coup-ci, Ecolo-Agalev n'est pas d'accord, on sacrifie un ministre. Ne le faites pas trop souvent, à la Chambre il en reste neuf que vous pouvez mettre successivement. Il vous reste 9 ou 10 mois, c'est donc un par mois.

Monsieur le premier ministre, mon avertissement consiste à dire que votre gouvernement entre dans une phase difficile. Je suppose que vous en êtes

conscient.

On applique actuellement la méthode Coué. Autrement dit, lorsque l'on regarde la TV, ce même après la démission de Mme Alvoet, on peut successivement entendre MM. Verhofstadt et Michel et Mme Durant, ministre Ecolo-Agalev déclarer: "Nous allons continuer l'action de ce gouvernement jusqu'au bout". Cette manière de procéder relève ni plus ni moins que de la méthode Coué. Cependant, quelques-uns font preuve d'un peu plus de prudence.

A à un certain moment, les limites de cette méthode apparaîtront inévitablement.

Je vous dirai franchement que pour notre part, nous ne demandons pas mieux que les choses continuent ainsi. Vous nous donnez de temps en temps du grain à moudre, ce qui est très agréable.

Cependant, il faut bien admettre qu'un certain nombre de limites sont en trains d'être dépassées en matière de gouvernance dans ce pays. Quelle est la crédibilité d'un gouvernement qui prend une décision dans le cadre du kern alors qu'il s'agit d'une matière aussi sensible que celle qui nous préoccupe aujourd'hui? Quelle est la crédibilité du gouvernement sur d'autres sujets plus importants encore? Quelle sera particulièrement la position qu'adoptera Ecolo-Agalev sur d'autres sujets, dans les semaines et les mois à venir?

Sachez d'ores et déjà qu'une vingtaine de parlementaires se sentiront frustrés à l'occasion du vote sur la confiance. Je veux parler des membres du groupe Ecolo-Agalev. Il est difficile, à quelques mois des élections, de prendre des décisions extrêmement importantes.

Vous êtes maintenant condamné à vivre, pratiquement tous les mois, des épisodes tel que celui que vous avez connu avec la décision du kern concernant les armes. Je ne suis pas certain que cela fera du bien à ce pays.

01.24 Eerste minister **Guy Verhofstadt**: Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, eerst en vooral bedank ik iedereen die een bijdrage heeft geleverd tot dit debat. Ik had eigenlijk graag iemand meegebracht naar dit debat vandaag en ik denk dat de heer Peter Vanhoutte hetzelfde gevoel heeft als ik daarover, net als de parlementsleden die al ooit de eerste minister van Nepal hebben ontmoet. Ik had hem graag mee hierheen gebracht, om zelf zijn verhaal even te vertellen aan al die grote specialisten die wij de voorbije dagen en weken zich hebben zien ontpoppen in deze kwestie. De heer Van der Maelen heeft terecht opgemerkt dat zij zich plots opwerpen tot degenen die de problematiek kennen.

De heer Deuba heeft negen jaar in gevangenschap gezeten. Tussen 1966 en 1985 heeft hij tien jaar doorgebracht als politiek gevangene in de gevangenis, een Nepalese gevangenis, wel te verstaan. De heer Deuba is leider geweest van de studentenbeweging, hij is leider geweest van de democratiseringsbeweging, hij heeft ervoor gezorgd dat er in 1991 en 1992 een democratiseringsproces in gang werd gezet. Tevens werd hij met het grootste aantal stemmen verkozen bij de laatste verkiezingen in 1999. Zijn partij haalde daardoor een meerderheid van de zetels in het parlement. Ik denk dat ik dezelfde ervaring heb als de heer Vanhoutte. Mijnheer Vanhoutte, het is mij opgevallen dat u in een krant – ik meen de Standaard – erover getuigenis hebt afgelegd dat u net als ik iemand hebt gezien die angst heeft voor zijn land, angst voor zijn bevolking, angst voor het verdwijnen van datgene waarvoor hij heel zijn leven heeft gevochten en waarvoor hij als mensenrechtenactivist bijna tien jaar in de gevangenis in Nepal heeft verbleven. Ik denk dat iedereen die hem heeft ontmoet dezelfde ervaring heeft: hij poogt werkelijk op een of andere manier een einde te stellen aan datgene wat er in zijn land gebeurt. Hij weet dat uiteraard veel beter dan wij en kan het ook veel beter dan wij verantwoorden. Dat hebben wij de laatste weken trouwens genoeg gezien in interviews met Nepalese journalisten. Ik heb een eerste minister gezien die angst heeft dat er inderdaad een dictatuur in zijn land totstandkomt en dat al datgene waarvoor hij dertig tot veertig jaar heeft gevochten, waarvoor hij tien jaar van zijn leven achter de tralies heeft doorgebracht, zou worden verhinderd en zou verdwijnen.

Ik heb een heel bescheiden, heel serene man ontmoet in dat gesprek, net als andere parlementsleden. Enkele dagen geleden bracht hij een bezoek. De minister van Buitenlandse Zaken heeft hem uiteraard nog veel langer dan ik gesproken. Wij, Belgische politici, het kernkabinet tot tweemaal toe, hebben een beslissing genomen die daarna naar het Parlement is gegaan. Als ik die man heb gehoord, zijn mening daarover heb gehoord, zijn ervaring heb vernomen, zijn vrees en verwachtingen, denk ik dat wij de juiste beslissing hebben genomen. Niet dat er geen tegenargumenten zijn aan te voeren. Daarin heeft de heer Van der Maelen volkomen gelijk. Er zijn vele tegenargumenten aan te halen tegen een levering aan Nepal. Er zijn echter ook vele tegenargumenten aan te halen met betrekking tot leveringen aan de tientallen landen die al enkele jaren in de rapporten staan, maar waaraan wij ook wapens leveren. De heer Decroly komt hier voornamelijk iets zeggen aan Ecolo, niet aan ons. Tegenwoordig richt hij zich alleen nog tot Ecolo, niet meer tot het Parlement. Hij komt hier vragen wat men zou denken van leveringen aan Algerije. Wij leveren echter wapens aan Algerije!

Het Parlement moet niet zeggen dat het dat niet weet, want dat staat al jaren in de rapporten. Minister Michel heeft als eerste de landen in de rapporten vermeld. Ook dat vind ik fantastisch. Jarenlang hebben wij hier niets geweten over de wapenleveringen. In 1991 hebben wij een wetgeving gemaakt, waarop ik straks nog even uitdrukkelijk terugkom, zodat iedereen weet in welke omstandigheden en in welke geest wij die wet goedgekeurd hebben. Sommigen zijn al vergeten dat de vroegere rapporten over de wapenleveringen niets anders bevatten dan zinnigjes als: we hebben wapens geleverd in Europa, ergens in Afrika, ergens in Amerika en ook ergens in Azië. Ongeveer die informatie gaven wij in de rapporten aan het Parlement vóór het jaar 2000. De heer Decroly speldt die medaille nu op zijn borst, maar eigenlijk hebben minister Michel en de meerderheid beslist om die informatie uit te breiden.

Ce ne sont pas seulement les noms des continents que l'on va donner, ce sont les noms des pays. Nous connaissons aujourd'hui les produits que nous exportons. Nous connaissons les pays. Nous connaissons aussi la date du rapport.

Je trouve fantastique de répondre aujourd'hui à des interpellations telles que celles qui viennent d'être développées. En effet, par le passé, on vivait dans l'ignorance. Ainsi, en 1993, 1995, en 1997, en 1999, on ne savait pas que nous livrions des armes au Népal. C'est M. Chevalier qui l'a dit justement tout à l'heure. Il est vrai également qu'un grand nombre d'Etats ne savaient pas dans le passé que l'Algérie, l'Indonésie, les Philippines et l'Egypte étaient également concernées. Cela était ignoré. Mais on avait bonne conscience! On avait la loi!

Men had een goed geweten want er was een procedure opgestart of een rapport ingediend. Slechts een paar parlementsleden – niet degenen die vandaag als eersten het woord hebben gevoerd – onder meer van de groenen en de heer Van der Maelen hebben in het debat steeds opnieuw om meer inlichtingen over de situatie gevraagd. Dat siert hen. Daarom aanvaard ik hun bekommernissen die zij vandaag verwoord hebben. Daarom kan ik iets minder goed overweg met degenen die in het verleden voortdurend aan een aantal landen waar de toestand nog veel erger is wapens hebben geleverd zonder dat in de rapporten te laten opnemen, inclusief aan Nepal, maar vandaag de morele ridder komen uithangen en de regering de les willen spellen. Bovendien ben ik ervan overtuigd dat het in Nepal de goede richting uitgaat.

Mijnheer de voorzitter, ik ben onder de indruk gekomen, de heer Michel is onder de indruk gekomen, de heer Vanhoutte is onder de indruk gekomen, alle parlementairen zijn onder de indruk

gekomen dat in plaats van ...

(...)

U niet mevrouw, u komt alleen onder invloed van de heer Bourgeois maar niet onder die van de eerste minister! Dat weet ik. Realiteit is dat ik iemand gezien heb die bekommerd is om zijn land en weet wat er gebeurt. In alle eerlijkheid, oprechtheid en overtuiging die ik in mij heb zeg ik u dat het fout zou geweest zijn de beslissing ten voordele van Nepal niet te nemen. Betekent dit dat Nepal een modeldemocratie is? Neen, dat weten we ook. Betekent dit dat er geen schendingen van de mensenrechten zijn in Nepal? Neen, dat weten we ook. Hun eerste minister weet dat het best van al. Hij zegt dat het leger en de politie angstig worden. Hij stelt dat de terroristische beweging zo kwaadaardig en bloedvergietend is dat er reacties plaatsvinden. Hij probeert die massaal binnen de perken te houden.

We doen er goed aan – minister Michel heeft dit deze morgen gesuggereerd – in Katmandu, waar wij niet over een post beschikken, een speciale mensenrechtenvertegenwoordiger van de Belgische regering aan te stellen om de situatie op de voet te volgen. Een aantal sprekers hebben erop gewezen dat men die wapens niet voor alles kan gebruiken. Een paar dagen geleden hebben we een brief van Amnesty International ontvangen waarin de organisatie de wapenlevering niet afkeurt maar er integendeel op aandringt. Amnesty International dringt wel aan op voldoende controle door mensenrechtenspecialisten van het departement om erover te waken dat de wapens niet verkeerd worden gebruikt. Wij zullen terzake een initiatief uitwerken.

J'en viens à la décision allemande. On a parlé ici du rapport de M. Hollants van Loocke de janvier 2002. La décision allemande a été communiquée au kern le 11 et je ne veux pas qu'il subsiste de doute à ce sujet. Cette décision allemande a été prise au mois de mars, trois mois après l'état d'urgence décrété au Népal.

En réalité, après les notes de M. Hollants van Loocke de janvier 2002, après la décision allemande du mois de mars, on constate un changement total dans l'attitude de toute la communauté internationale envers le Népal pendant les mois de mai, juin et août. Au début, la réaction était claire et unanime: il fallait refuser car c'était l'état de siège. Ce gouvernement a été installé sur la base d'une majorité absolue, après des élections boycottées par le mouvement terroriste maoïste népalais. En 1999, cet état de siège n'était pas justifiable et les premiers rapports se réfèrent à cette époque. Ensuite, en mars, avril, surtout en mai, juin et août 2002, il y a eu un revirement total dans l'opinion publique et dans la communauté

internationale politique qui a évalué ce dossier. On a eu tout d'abord le rapport du 8 mai. Il s'agit en fait d'une décision des ministres de l'UE de soutenir le Népal. Si on ne soutient pas cette petite démocratie, avec ses difficultés et ses problèmes des droits de l'homme, ce sera la dictature à la manière de Pol Pot et des Khmers rouges. Cela, nous ne le voulions pas.

Ensuite, il y a eu des notes intéressantes les 19 et 20 juin et je vais certainement les distribuer. On a organisé une conférence internationale à Londres où toutes les instances mondiales étaient présentes afin d'évaluer la situation au Népal.

Daar waren niet alleen de Verenigde Staten, Rusland, China en Duitsland aanwezig, maar ook veel andere lidstaten van de EU die een ambassade in Katmandu hebben: Denemarken, Italië, Groot-Brittannië, Frankrijk, Duitsland. Nog veel belangrijker is dat er ook vertegenwoordigers van de Verenigde Naties aanwezig waren, van de UNDP of United Nations Development Plan. Al deze mensen hebben gedurende twee dagen vergaderd en zich de vraag gesteld wat te doen met Nepal. Welke richtlijnen moeten de verschillende lidstaten krijgen over wat met Nepal, dat op het punt staat verloren te gaan als een democratie, moet gebeuren? Dat was het uitgangspunt.

Mijnheer de voorzitter, deze conclusies werden ons op 27 juni 2002 toegezonden door onze ambassade uit Londen die daarover alle informatie heeft verzameld. Daarin stond dat dit regime moest worden gesteund. Er stond zelfs dat het militair moest worden ondersteund. De tekst terzake heb ik meegebracht en zal ik laten bezorgen. Ik heb ook een lijst van de mensen van de VN en de verschillende lidstaten die hieraan hebben deelgenomen. De conclusies zijn zonder enige betwisting: zonder militaire assistentie gaat die democratie kapot en blijft er binnen enkele maanden alleen nog een dictatuur, communistisch van signatuur, over. Dat was de conclusie van de internationale conferentie op 19 en 20 juni 2002.

Onmiddellijk daarna heeft de Europese Commissie, totaal in tegenstelling tot het oorspronkelijk verslag van Hollants Van Loocke, de beslissing genomen om wel het Nepalese democratische regime te steunen, heeft zij hulpprogramma's opgezet, heeft zij op 20 augustus een belangrijk bedrag vrijgemaakt en heeft zij zich ook uitgesproken over de aard van het conflict. Het is de Europese Commissie die op 20 augustus heeft gezegd – het was niet alleen de heer Prodi – dat dit geen burgeroorlog in de klassieke zin van het woord is, maar dat het gaat om een terroristische beweging die een democratisch regime wil omverwerpen. Ik heb de laatste weken en dagen versteld gestaan van de romantische en idyllische betekenis die aan een burgeroorlog werd gegeven in de politiek, zeker

in de internationale politiek. De realiteit is echter dat het gaat om een terroristische beweging die een dictatuur wil vestigen. Dat doet niets af aan alle problemen waarmee het land wordt geconfronteerd. Dat heeft de Internationale Gemeenschap in de periode mei-augustus als verandering in de politiek heeft doorgevoerd. Zij heeft gezegd dat Nepal moest worden geholpen, niet alleen humanitair, maar ook militair omdat dit democratische regime zonder militaire steun kapot gaat. Dat staat in de conclusies van het verslag waaraan de UNDP heeft meegewerkt. Het zijn dus niet de Verenigde Staten of de Britten die dit hebben doorgedrukt. Deze landen zijn immers zeer actief in hun pogingen om het democratisch regime te helpen. India is trouwens ook zeer actief om het democratisch regime te helpen. De rest van de Europese landen zijn dat ook.

Op basis van die richtlijnen, die appreciatie op de internationale conferentie, hebben wij deze beslissing genomen. Wij wisten dat het niet gemakkelijk zou zijn. Waarom is minister Michel immers met dit dossier naar het kernkabinet gekomen? Omdat hij wist dat dit een moeilijk dossier was met voor- en tegenstanders. Er worden jaarlijks duizenden licenties afgeleverd. In het rapport dat wij in juli indienden in het Parlement staat het er vol van. Waarom heeft hij dit voorgelegd? Omdat hij wist dat dit een gevoelig dossier was met voor- en tegenstanders. Hij wou daarom de hele regering hierbij betrekken. Wij hebben inderdaad niet het geschreven advies van de administratie gezien. Minister Michel heeft in de vergadering van het kernkabinet wel duidelijk gezegd dat hij kon vermoeden dat er een negatief advies van de administratie kon worden verwacht, gebaseerd op de zeer wiskundige logica van de huidige wet. Hebben wij de wet toegepast? Volgens mij hebben wij dat wel gedaan. Wij hebben inderdaad gebruikgemaakt van de appreciatiebevoegdheid, echter binnen de grenzen die door het Parlement werden bepaald.

Het is natuurlijk gemakkelijk om aan een regering te zeggen dat de appreciatiebevoegdheid gebruikt werd, bovendien op een zodanig rekkende manier dat van de werkelijke bedoeling van de wet niets meer overblijft. Wij mogen de wet interpreteren, want de wet laat een interpretatiebevoegdheid aan de regering toe. Wij moeten ons wel binnen bepaalde limieten houden. Dat zijn niet de limieten die professoren, journalisten of commentatoren trekken, maar wel de limieten die jullie getrokken hebben. Binnen die limieten moeten wij blijven. Het gaat ook niet om wat een van jullie denkt, maar wel om de limieten waarover jullie allemaal beslist hebben in 1991.

Wij waren daarbij. Ik was toen ook lid van het Parlement en heb daarover mee beslist. Ik herinner mij dat nog goed. Voor de VLD voerde de heer

Kempinaire het woord en voor Agalev voerde de heer Van Dienderen het woord. Mevrouw Nelly Maes was de verslaggever. Ook de heer Eyskens was aanwezig in die commissie, als ik mij niet vergis, maar hij zal mij wel verbeteren als ik het fout heb. De regering werd daar volgens mij door hem vertegenwoordigd, als mijn geheugen mij daarover niet in de steek laat. Zo dadelijk zal ik citeren wat hij over de toepassing van artikel 4 toen heeft verklaard.

Nogmaals, het komt er niet op aan wat anderen denken, maar het komt erop aan wat wij denken. Wij maken de wetten. Wij stellen wetten voor en jullie stellen wetten voor. We zorgen ervoor dat ze tot stand komen en wij moeten ze inderdaad toepassen. Welnu, wij hebben de wet toegepast. Er waren criteria. Het gaat nu om artikel 4. Straks zal ik ook over artikel 7 iets zeggen.

Artikel 4 noemt een aantal gevallen, maar ik beperk mij tot de mensenrechten, interne spanningen en burgeroorlog. Die drie zijn de kernpunten van dat artikel, die wij op het kernkabinet van 11 juli inderdaad beoordeeld hebben.

Laat ik met het criterium van de burgeroorlog beginnen. Ik heb de gelegenheid gehad om in de voorbije dagen "Oog in oog met de burgeroorlog" van Hans Magnus Enzensberger te herlezen. Het zou interessant zijn als iedereen dat boek eens zou lezen, opdat wij verlost zijn van onze idyllische benadering van een burgeroorlog. Burgeroorlogen worden vaak anders genoemd dan andere oorlogen. Daarvoor moeten wij opletten. Er zijn oorlogen en er is geweld. Alle kwalificaties die daaraan worden gegeven, zijn overdreven. Iedereen in de internationale gemeenschap is het er echter over eens, en de Europese Commissie heeft het als het ware gedeclareerd op 20 augustus en het is ook vastgesteld in de vergadering van Londen, dat de burgeroorlog in Nepal geen normale burgeroorlog is waarbij er geen democratie bestaat en waarbij er twee verschillende, oppositionele blokken bestaan die elkaar de macht betwisten. U moet mij trouwens eens uitleggen hoe er in een democratie zelfs maar een gedeeltelijke burgeroorlog kan ontstaan. Normaal gezien mag er geen geweld zijn in een democratie, want geweld moet zich op een andere, verbale manier uiten, in het parlement en met argumenten. Dat is een democratie. Hoe kan er nu een democratie en een burgeroorlog tegelijk zijn? Dan is er toch wel iemand die autoritaire middelen wilt gebruiken om die democratie ten gronde te richten. Dat gebeurt er daar. "Burgeroorlog" is daarvoor dus niet het aangewezen woord.

Ten tweede kan over de mensenrechten worden gesproken. De mensenrechten worden daar hoofdzakelijk geschonden door de terroristische beweging. Zoals ik daarnet al zei, zijn er echter ook

heel veel klachten met betrekking tot het Nepalese regime zelf. De eerste minister van Nepal is zich daarvan bewust en heeft een speciale commissie opgericht. Volgens mij moeten wij er alles aan doen om, zoals een aantal fracties hier hebben gevraagd, de zaak in de praktijk zodanig uit te voeren, dat wij, door een vertegenwoordiger van de mensenrechten ter plaatse, hier nauwgezet kunnen volgen dat er geen misbruik is en dat de mensenrechten daar verbeteren. De eerste minister is zich daarvan bewust en vindt het eigenlijk zijn belangrijkste taak om daaraan iets te doen.

Ten derde, in de wet, die wij hebben toegepast, staat nog een ander element, namelijk interne spanningen die zich kunnen voordoen. Over die interne spanningen heeft de wetgever een omschrijving opgenomen in het verslag van juni 1991, dat ik helemaal van a tot z heb herlezen. Aanvankelijk was het de bedoeling om de conflicten tussen landen onderling op te nemen in het ontwerp dat in de Senaat werd ingediend. Daarna kwam het ontwerp naar de Kamer en had de regering nog een amendement ingediend. Het was de bedoeling om verder te gaan en ook interne conflicten op te nemen. Daarover heeft er veel discussie plaatsgevonden. Er werden amendementen ingediend die bepaalden dat er geen wapens geleverd mogen worden bij interne spanningen in een land, behalve als het gaat om een geregeld leger en een democratie.

Daarop heeft de rapporteur, mevrouw Nelly Maes, geantwoord dat het inderdaad kan als het gaat om een geregeld leger en een democratie. Als het erom gaat de democratie veilig te stellen, is dat artikel over de interne spanningen natuurlijk niet van toepassing en moet de wapenlevering kunnen doorgaan. De heer Kempinaire, de heer Deneve en een aantal andere interpellanten hebben toen hun amendement ingetrokken en de minister heeft bevestigd dat de interpretatie van Nelly Maes exact overeenkomt met de interpretatie van het wetsontwerp en de wil en het standpunt van de regering. Het is dus duidelijk. Als u dit verslag leest – en u doet niet alsof u blind bent – ziet u duidelijk dat het de bedoeling van de wetgever is geweest dat de wapenlevering mogelijk blijft als het gaat om een democratie die zich verdedigt tegen een aanval, tegen het vestigen van een dictatuur. Ik zal straks spreken over het al dan niet wijzigen van de wet. U zult veel voorstellen hebben om de wet te wijzigen, maar ik zal ook een voorstel tot wetswijziging doen om op zijn minst die duidelijkheid in de wet op te nemen zodat we het niet alleen moeten doen met de wijze woorden van de heer Eyskens – die als regeringslid verklaarde hoe de wet moet worden geïnterpreteerd – of mevrouw Nelly Maes, die er zeker niet van kan worden verdacht een verkeerd standpunt in te nemen. Wij moeten op dat vlak duidelijkheid in de wet creëren. Het mag toch geen moeilijkheid zijn voor dit democratisch verkozen

parlement om in de wet te erkennen dat een democratie in gevaar zich moet kunnen verdedigen, ook al is ze een prille, moeilijke democratie, waarover nog heel veel te vertellen valt.

Cela m'amène, monsieur le président, au prochain point de mon intervention, à savoir quelle attitude prendre à l'avenir. Certains orateurs se sont interrogés sur le Code de conduite européen. Avant de prendre la décision, contact at-il été pris avec les Allemands? Oui, le ministère des Affaires étrangères les a contactés pour les informer de la décision qui allait être prise. Je n'accepte donc pas que l'on dise que nous n'avons pas agi de manière adéquate.

En fait, c'est le communiqué de la FN qui a tout déclenché. C'est tout de même incroyable. Il est certain qu'à l'avenir, un responsable devra être désigné en matière de communication. La FN s'est vantée du fait qu'un contrat très intéressant avait été signé, sans vouloir mentionner le pays partenaire. C'était mettre le feu aux poudres!

Collega's, de hele regering blijft erbij dat zij de juiste beslissing heeft genomen. Wij houden rekening met de bekommernissen van de heren Vanhoutte en Van der Maelen en de brief hierover die ik van Amnesty International mocht ontvangen. Wij zullen ervoor zorgen dat er geen misbruik wordt gemaakt van de wapenlevering. We zullen een mensenrechtenvertegenwoordiger afvaardigen die deze problematiek speciaal moet volgen.

Bepaalde vragen hadden betrekking op de houding in de toekomst. U weet dat de wet reeds een artikel 7 bevat. Mocht de toestand in Nepal plots sterk verslechteren, dan heeft de bevoegde minister, in casu minister Michel altijd de mogelijkheid om gebruik te maken van dat artikel 7. Indien nodig kan artikel 7 van de wet worden toegepast.

Wat moet er met de wet in de toekomst gebeuren? Ik heb er geen probleem mee en ben bereid te werken aan een betere wet. De wapenwet is een goede poging geweest. Het was een begin. We moeten echter durven zeggen dat de wet een aantal gebreken vertoont. Dat men moet steunen op een verslag van parlementsleden om duidelijk te maken dat men een democratie moet helpen is een aberratie. Dat moet erin staan. Andere zaken kunnen worden opgenomen. Men heeft verwezen naar the code of conduct van Europa. Wat mij betreft, kan deze code worden opgenomen in de nieuwe wapenwet. De heer Van der Maelen heeft erop gewezen dat België in dat geval als eerste land van de Europese Unie zo ver zal gaan. Op die manier is the code of conduct niet langer vrijblijvend maar is hij opgenomen in de wet. Een andere mogelijkheid is onderscheid maken tussen politieel materiaal en militair materiaal. Geen enkel probleem. Samen met u ben ik zelfs bereid te

onderzoeken wat de rol, de grote rol van het Parlement kan zijn. In het verleden is dit reeds gebeurd. Ik was de grote verdediger en heb tegen de zin van de heer Van der Maelen in, na de Rwanda-affaire toenmalig eerste minister Dehaene kunnen overtuigen in de Senaat een commissie militaire operaties op te richten. Deze commissie leverde goed werk. Ik merk dat de heer Van der Maelen nog steeds niet van standpunt veranderd is en ik hem nog steeds niet heb kunnen overtuigen dat een dergelijke commissie een goede zaak is. Doch, problemen kunnen opduiken. Wij willen niet terechtkomen in de situatie waarin de regering informatie verstrekt maar geen beslissing kan nemen en door het controlerecht van het Parlement onmondig wordt gemaakt. Ik heb dit argument tegen de CD&V-oppositie gebruikt inzake de rapporten die in het verleden naar buiten werden gebracht. Over dit punt moet ernstig worden nagedacht. Ik ben niet zeker dat ex ante-informatie de goede oplossing is. Misschien ligt de oplossing veeleer in een ex post duidelijker verslag met meer elementen in een vergadering met gesloten deuren waarin over de landen, de producten en de motivatie meer in detail kan worden gesproken. Wat vandaag in deze openbare vergadering aan bod is gekomen zou dan in een vergadering met gesloten deuren kunnen worden behandeld. Zoals ik dat gedaan heb inzake de genocidewet ben ik bereid hiervan werk te maken en snel een initiatief terzake in het Parlement in te dienen. De huidige wet biedt geen antwoord op de problemen waarmee we vandaag geconfronteerd worden.

Je voudrais en effet déposer une motion de confiance, M. Langendries l'a déjà annoncé et je l'en remercie. Vous rigolez du débat de culture ouverte très présent dans ce gouvernement, mais moi, j'en suis fier parce que les partis s'expriment et que nous aboutissons à des consensus qui ont une valeur ajoutée. Le débat d'aujourd'hui aura pour conséquence qu'ensemble, nous allons introduire une proposition de loi avec les parlementaires afin de mieux évaluer et d'améliorer la situation. J'ai décidé avec mes collègues de déposer une motion de confiance parce que des réformes, des modernisations, des projets de loi économiques, écologiques ou sociaux ont été introduits au parlement et que nous devons – n'en déplaise à l'opposition – continuer le travail jusqu'en juin prochain.

De **voorzitter**: In het begin van de vergadering werd aanvaard dat alleen de interpellanten zouden repliceren. Ik wens mij daaraan te houden. Ik heb dus de heren Bourgeois, De Crem, Annemans, Langendries en Willems.

Persoonlijke feiten **Faits personnels**

01.25 Mark Eyskens (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik vraag het woord voor een persoonlijk feit.

Mijnheer de eerste minister, u hebt mij vereerd door te verwijzen naar verklaringen uit het verleden. Daardoor hebt u grote verwarring gecreëerd, want eigenlijk versta ik er helemaal geen fluit van. Als ik het goed begrijp, is het zo evident dat u de vigerende wetgeving letterlijk toepast, dat er geen vin tussen te krijgen is. Dan begrijp ik niet wat er omgaat in de geesten van onze collega's van Agalev. Mevrouw Aelvoet springt uit het raam, overboord, en doet aan zelfverbranding voor een evidentie. Wat gebeurt er met de collega's van Agalev? Zij lijden aan totale geestesverduistering!

De **voorzitter**: Mijnheer Eyskens, ik zou van u graag vernemen wat het persoonlijk feit was.

01.26 Mark Eyskens (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik koppel mijn persoonlijk feit aan de persoonlijke feiten van Agalev. Wat is uw verklaring van de totaal irrationele houding van de collega's van Agalev, althans volgens uw eigen logica?

Het incident is gesloten.
L'incident est clos.

01.27 Frieda Brepoels (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, ik vraag het woord voor een persoonlijk feit.

Ik heb de eerste minister tijdens zijn uiteenzetting niet willen onderbreken voor dit persoonlijk feit, omdat hij toch permanent misbruik maakt van het spreekgestoelte.

Mijnheer de eerste minister, ik kan moeilijk onder de indruk komen van iemand die ik niet heb kunnen ontmoeten, de eerste minister van Nepal. Alleen leden van de meerderheid van Kamer en Senaat waren hiervoor uitgenodigd. Natuurlijk hadden zij een schaamlapje nodig, een doekje voor het bloeden. Wij hebben daarvoor geen enkele uitnodiging gehad. Ik ben wel onder de indruk geraakt van de Duitse ambassadeur die ik zelf heb gecontacteerd en die de leugens van deze regering blootlegt. Ik kan mij voorstellen dat dit veel pijn doet. Spijtig genoeg ben ik helemaal niet onder de indruk van uw uitleg gekomen en nog veel minder van uw persoon, want het enige argument dat u hanteert is de persoonlijke aanval. Geef toe, mijnheer de eerste minister, dat men van dergelijke lage uitvallen moeilijk onder de indruk kan raken. Ik raak alleen onder de indruk van consequente en rechtlijnige mensen en ik reken u daar in geen enkel geval nog onder.

De **voorzitter**: Dat is dus een echt persoonlijk feit.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

Wij gaan thans over tot de replieken in de volgorde van de interpellaties. Krijgen het woord: de heren Bourgeois, De Crem, Annemans, mevrouw Van Weert, de heren Willems en Langendries.

01.28 Geert Bourgeois (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, ik heb inderdaad maximum vijf minuten spreektijd, maar ik heb daarstraks niet onderbroken. U zult gemerkt hebben dat ik in drie betogen persoonlijk ben aangesproken. Laat mij toe om daar ook even op te antwoorden.

Ik begin met collega Van der Maelen, wiens uitspraak over mijn dossierkennis ik natuurlijk volledig voor zijn rekening laat. Collega Van der Maelen, ik zal uw dossierkennis in deze niet betwisten omdat u zich op deze manier over mij hebt uitgelaten. Ik kan u wel vertellen dat ik – of de camera's nu draaien of niet – altijd hetzelfde zeg. Ik heb het gevoel dat dit bij u niet het geval is. Ik verwijs naar De Morgen van 23 augustus, waarin u verklaart totaal verrast te zijn. Ik citeer: “Ik zou toch wel eens van de regering willen horen hoe die uitvoerbeslissing te rijmen valt met de Belgische wapenwet van 1991. Een centraal criterium van die wet is dat er niet uitgevoerd mag worden naar landen in oorlog en landen waar de mensenrechten geschonden worden. In Nepal woedt een guerrillaoorlog en worden de mensenrechten geschonden.” Dat zei de heer Van der Maelen vorige week. Vandaag beweert hij de Nepalese regering te steunen in haar strijd. Collega Van der Maelen, dit is een criterium dat ik – met mijn beperkte dossierkennis – tot nader order niet in de wet van 1991 terugvind.

Collega Chevalier, bij gebrek aan argumenten zegt u, net als de eerste minister, dat onze houding erop neerkomt dat wij de guerrilla in Nepal zouden steunen. Dit doet allemaal niet terzake. Ethische beschouwingen kunnen zelfs niet terzake doen als u van oordeel bent dat ethische overwegingen moeten primeren in deze kwestie. Als andere overwegingen moeten kunnen meespelen in de beslissing, moet u de wet veranderen. Deze regering heeft al herhaaldelijk bewezen – met een wetsvoorstel of een wetsontwerp – dat zij op zeer korte termijn de wet kan aanpassen ten behoeve van de beslissingen die zij wenst te nemen.

Collega Chevalier, als het Parlement faalt in zijn controlerecht en zijn plicht om de regering tot de orde te roepen wanneer zij de wet niet uitvoert, zal ik noodgedwongen naar de Raad van State stappen. Ik zal dat doen met mijn beperkte dossierkennis, op basis van de tekst van de wet. Ik zal niet spreken over ernstige conflicten, zoals u dat doet, maar wel over schending van de

mensenrechten en zware interne spanningen die van aard zijn te leiden tot een gewapend conflict.

Mijnheer de eerste minister, ik zal niet ingaan op uw flauwe geestigheid. Collega Brepoels heeft u al geantwoord. Ik begrijp dat de regering in dit dossier geen enkele transparantie wou. Eerst mocht zelfs de naam niet worden bekendgemaakt, want dit zou leiden tot de annulatie van het contract. Ik heb minister Michel op 11 juli niet gehoord. Het stond niet in de persmededeling van de regering dat er een beslissing was gevallen. De naam van de bestemming mocht zelfs niet bekend worden of het contract zou worden geannuleerd. Dit is ondertussen gebeurd, maar ik hoor nergens dat het contract wordt geannuleerd. Integendeel, men gaat ermee door.

Mijnheer de eerste minister, als er toch zulke belangrijke afwegingen en enorme overwegingen – u hebt verwezen naar het rapport van 19 en 20 juni van de internationale conferentie – in het kernkabinet aan bod zijn gekomen, vraag ik mij af hoe mevrouw Aelvoet kan verklaren dat het even in een moment van onoplettendheid is beslist. Zij was er eerst niet, dan was ze er weer wel en vervolgens was ze aan het telefoneren. Zo'n motivering en afwegingen die aan de basis liggen van deze beslissing – ik kijk uit naar al die beslissingen die ik zal krijgen als ik naar de Raad van State stap – moeten nogal een serieuze bespreking in het kernkabinet hebben teweeggebracht! Men heeft serieuze argumenten naar voren gebracht waarom de wet niet is geschonden. Het is heel eigenaardig dat ik die argumenten pas vandaag voor het eerst hoor. Zij zijn niet op 11 juli gecommuniceerd en tot op vandaag heeft geen enkele minister ze uitgesproken.

Mijnheer de eerste minister, u hebt veel zinnige dingen gezegd over de bestrijding van de guerrilla, maar dit doet niet terzake. Als er een wet is, moet de regering de wet uitvoeren. Als u van oordeel bent dat deze wet niet meer is aangepast, verander hem dan eerst voordat u dergelijke beslissingen neemt. Dat is de kern van de zaak. Dit is een onwettelijke beslissing.

Ik zou die eerste minister ook graag hebben ontmoet.

Vanmorgen hoorden wij op de radio de vertegenwoordiger van de UNO in Nepal die daar was belast met de bescherming van de kinderrechten. Hij zegt dat hij uit Nepal is weggetrokken, omdat de toestand er niet meer veilig was. Hij zegt dat hij een veilige job heeft achtergelaten en in België is komen wonen. Hij zegt dat de mensenrechten daar worden geschonden. Ik heb ook de heer Hollants van Looke gehoord die in zijn rapport zegt dat de problemen moeten worden aangepakt: schending

van de mensenrechten, ongelijkheid wegens de etnische afkomst, ongelijkheid ingevolge het kastensysteem, bindingen tussen het paleis en het leger, politisering tot en met. We hadden ook nog andere deskundigen kunnen horen die zeggen dat de mensenrechten daar wel degelijk worden geschonden.

Mijnheer de voorzitter, Agalev wou een parlementair debat. Ik vraag mij af waarom. Wij hebben van Agalev een aantal zwakke beschouwingen gehoord. Wij hebben een aantal voorzichtige aanzetten gehoord waarmee in de toekomst rekening moet worden gehouden. Wij krijgen het antwoord dat voorspeld was. Er verandert niets aan de beslissing van het kernkabinet. Er is de belofte dat er mogelijk een wetswijziging komt onder de vorm van een wetsvoorstel en dat is het. De beslissing is vanmorgen in het kernkabinet gevallen. Agalev wou geen parlementair debat. Agalev is dus een ordinaire machtspartij geworden zoals de andere meerderheidspartijen. Minister Tavernier heeft het punt vanmorgen misschien op de agenda geplaatst. Daarover bestaat geen duidelijkheid. Er is in elk geval geen jota veranderd aan de beslissing van 11 juli. Dat weten wij wel.

01.29 **Pieter De Crem** (CD&V): Mijnheer de voorzitter, de eerste minister zei dat hij onder de indruk was van een aantal gebeurtenissen. Wij zijn in elk geval niet onder de indruk van zijn uitleg, vooral niet wanneer hij het heeft over de verslagen over de wapenhandel. Ik heb hier verslagen van 1995, 1996 en 1997. Mijnheer de eerste minister, ook tijdens de vorige legislaturen werd heel duidelijk verslag uitgebracht. U moet dus niet pretenderen dat zulks alleen in uw regering is gebeurd. Daarmee wordt de werkelijkheid verdraaid. Dat hebben wij ondertussen wel door.

Ik heb vier conclusies. Ten eerste, u liegt manifest. U hebt geen overleg met Duitsland gepleegd. Dat is formeel. Daarmee overtreedt u de Europese gedragscode. Als u dat hebt gedaan, zou u daar ten minste het bewijs voor moeten geven. Dat is een manifest onwettelijke daad. Ten tweede, het kernkabinet werd onvolledig geïnformeerd door de minister van Buitenlandse Zaken. Hij heeft informatie achtergehouden. Ten derde, de exportlicentie voor FN kan de toetsing met de Belgische wetgeving niet doorstaan. Uw beslissing is dus onwettig. U die de ethiek zo hoog in het vaandel voert, zou daarover zeer beschaamd moeten zijn.

Mijnheer de eerste minister, wat verstaat u onder een democratie? Naargelang het u uitkomt, bepaalt u of er al dan niet een burgeroorlog in een land woedt. Ik citeer uit een verslag van Amnesty International van juni 2002: "While recognizing the need to protect civilians, Amnesty International is

strictly opposed to any transfer of military and security equipment and export to Nepal which will contribute to human right violations and we appeal to all governments" dat aan het land geen wapens worden geleverd.

U citeert hier, met andere woorden, uit enkele documenten die u goed uitkomen. In elk geval kunnen we in termen van internationaal humanitair recht onmogelijk spreken over een democratie die in Nepal zou bestaan, laat staan dat het een prille democratie zou zijn.

Een antwoord op onze laatste vraag of de levering nu al dan niet doorgaat, hebben wij ook gekregen: voor u is het duidelijk dat de levering gebeurt. Dat is een belangrijk politiek feit, in het bijzonder voor de herauten van het vredesschip in de regering. Collega Van der Maelen, met alle sympathie, u hebt zich gehuld in mutisme. Het was SP.A-voorzitter Patrick Janssens die de emails moest beantwoorden. Iedereen moest zwijgen. U hebt gisterenavond uw mutisme doorbroken en gezegd dat er pro's en contra's zijn en dat u eigenlijk contra bent, maar toch pro zult zijn. Dat is een echte farizeërhouding. Ik begrijp niet hoe u dat hier gestand kunt doen.

Dan is er Agalev. De Vlaamse groenen droppen mevrouw Aelvoet, defenestreren haar, en daardoor ontstaat er een identiteitscrisis bij Agalev. De secretaris van Agalev zei: "Praat mij niet over mijn geweten of ik word kwaad". Daar mag men in de zaak niet over spreken. Waarom? Omdat het politieke geweten bij Agalev een bijzonder rekbaar begrip is geworden. Agalev keurt nu de wapenlevering zonder voorwaarden goed. Dat is toch wel het belangrijkste politieke feit, zeker wanneer wij collega Vanoost uit 1996 mogen citeren. Ik citeer hem graag: "Ons einddoel is de afschaffing van de wapenhandel". "De toekomst is bezig", zo luidde ooit een Agalev-slogan. Voor Agalev is er nu geen toekomst meer. Ofwel blijven zij in de regering en zitten zij daar tam de oekazen van Michel en Onkelinx te ondergaan, terwijl Verhofstadt het zal komen uitleggen in het Parlement. Als u overmorgen bij de naamafroeping voor het vertrouwen in de regering "ja" stemt, collega's, dan zegt u ja aan de wapenleveringen zonder voorwaarden. Proficiat aan de herauten van het gebroken geweer, proficiat aan de organisatoren van de vredesbetogingen in de jaren tachtig, proficiat aan wie zich heeft vastgeketend aan wapentransporten over onze wegen. Ik kan Agalev maar één goede raad geven voor een slogan bij de volgende verkiezingen: schrap "Anders gaan leven" en maak er "Anders gaan leveren" van.

01.30 **Gerolf Annemans** (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, terwijl wij hier zaten te debatteren – mijnheer de eerste minister, ik weet

niet of wij daartoe gemandateerd zijn in het kader van uw communicatie – heeft minister Daems op de Nederlandstalige radio al verklaard dat de heer Tavernier zich weliswaar geweed heeft als een duivel in een wijwatervat, maar dat hij heeft aanvaard dat de leveringen zullen doorgaan zonder bijkomende voorwaarden. Dat citeer ik letterlijk. De limieten van dit fameuze, grote, parlementaire debat zijn daarmee duidelijk.

Mijnheer de eerste minister, u gesticuleert alsof Daems uit zijn nek klets. Heeft de heer Tavernier deze morgen in de Ministerraad bijkomende voorwaarden voor de leveringen van die wapens verkregen?

01.31 Eerste minister **Guy Verhofstadt**: Mijnheer Annemans, ik heb alles gezegd (...)

01.32 **Gerolf Annemans** (VLAAMS BLOK): C'est ça! Iedereen ziet dat u alles gezegd hebt wat u moest zeggen.

Mijnheer de eerste minister, u hebt niet alles gezegd wat u moest zeggen. De limieten voor dit debat werden ook niet bepaald door u, maar door minister Onkelinx. Toen zij de Ministerraad deze morgen binnenging, zei zij dat die wapenleveringen hoe dan ook zouden plaatsvinden en dat er wel gepraat kon worden over de toekomst. De heer Eerdekens en de PS zijn ondertussen al weg. De strijd is gestreden. Volgens minister Onkelinx kon er wel wat over de toekomst worden gepraat, maar één ding is duidelijk: die leveringen gaan door.

Wat is er dus gebeurd en wat is er ook vandaag in dit parlementair debat gebeurd? Nu is hetzelfde gebeurd als tijdens de koningskwestie van 1993. Als de regering werkelijk in een wurggreep zit of op het randje van de afgrond staat, dan probeert zij dat op te lossen door te zeggen dat het in de toekomst met een nieuwe wet allemaal wel goed in orde zal komen. Dat is bij de vorige wapencrisis en ook met de koningscrisis gebeurd. Ook vandaag wordt een nieuwe wet aangekondigd en de eerste minister zal die wetswijziging zelfs mee ondersteunen, als het maar in de toekomst is, als minister Onkelinx maar gelijk krijgt, als de wapens maar geleverd worden en als er nu niets anders gebeurt dan verder kunnen regeren. Als de regering die techniek aanwendt, zijn er werkelijk geen zekerheden meer. The sky is the limit. Alles wordt hier vandaag beloofd, als de regering maar dat vertrouwen krijgt. Als de oppositie niet vraagt dat er over het vertrouwen gestemd zal worden, dan zal de regering dat zelf wel vragen. Mijnheer Langendries, dat is inderdaad een zeer opmerkelijk historisch feit. Bij zulke beloften geldt werkelijk: the sky is the limit. De heer Chevalier, belgicist, metamorfoseert plots tot de heraut van de Vlaamse leeuw, tot de regionalisering.

(...): (...)

De **voorzitter**: Mijnheer Coveliers, u kunt daar toch wel tegen?

(...): (...)

De **voorzitter**: Mijnheer Chevalier, laat de heer Annemans zijn repliek beëindigen.

01.33 **Gerolf Annemans** (VLAAMS BLOK): De Fabrique Nationale wordt plots een Fabrique Régionale. De eerste minister leest hier voor uit een brief van Amnesty International. Ik zal die brief zeer goed nalezen en vergelijken met de woorden die u hier hebt gebruikt. Collega's, het klonk alsof Amnesty International ons vraagt om wapens aan Nepal te leveren. Ik zal dat goed nakijken. Er zijn geen zekerheden meer. Uitspraken als "de eerste minister van Nepal heeft angst, net als zijn leger en zijn politie" heb ik allemaal zeer zorgvuldig genoteerd. In ieder geval zijn dat geen tekenen van de stabiliteit in Nepal op dit moment. Er is nog maar één zekerheid ...

Mijnheer de voorzitter, ik word gestoord in mijn repliek.

De **voorzitter**: Mijnheer Coveliers, ik ken uw gemoedstoestand. Ik apprecieer uw rustige interrupties, maar laat de heer Annemans beëindigen.

01.34 **Gerolf Annemans** (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, als de regering uit de knel probeert te geraken met beloftes, zijn er geen zekerheden meer. Er is nog maar één zekerheid: niet alleen Agalev is gek geworden, zoals de heer Eyskens zei, maar ook Duitsland! De hele Duitse republiek is gek geworden, want zij weigert wapens te leveren aan Nepal. Slechts één land heeft de luciditeit te doen wat volgens Verhofstadt moet gebeuren: onmiddellijk wapens leveren als militaire steun aan Nepal om dat povere regime daar overeind te houden.

Ik heb een eerste minister aan het woord gehoord die ons heeft proberen uit te leggen dat het aan hem, aan zijn regering en aan zijn open politiek te danken is dat wij hiervan allemaal op de hoogte zijn en dat wij – de woorden van de heer Van der Maelen indachtig – een showdebat voeren. De eerste minister wil ons doen geloven dat dankzij zijn openheid het Parlement weet hoe het allemaal in elkaar steekt. Dat is onwaar! Dit debat en deze rel hebben wij te danken – u hebt het zelf betreurd, mijnheer de eerste minister – aan de Fabrique Nationale zelf. Waarom? Op dit ogenblik verkoopt de Waalse regering FN. De Fabrique Nationale wou haar eigen verkoopwaarde opkrikken op het

ogenblik dat de verkoop moet plaatsvinden. Dit gaat essentieel over tewerkstelling in Wallonië. Dit gaat essentieel over hetgeen voor alle Franstaligen unisono de essentie is. Zwijg alstublieft over de kwestie. De Fabrique Nationale pronkt met de bestelling! Niet de openheid van Verhofstadt heeft ons tot de Nepalese kwestie gebracht maar FN en haar commerciële waarde. U betreurt terecht dat FN dat gedaan heeft, niet omwille van een waanzinnig manoeuvre van gebrekkige communicatievaardigheid, maar omwille van de economische belangen zeer wel overwogen. Wij spelen mee in het theater van de Fabrique Nationale. Hoe groter de rel vandaag is, hoe liever FN het heeft op voorwaarde dat zij zeker is – de zekerheid van mevrouw Onkelinx – dat de uitvoer uiteindelijk toch mag doorgaan, zodat het om een reële bestelling gaat.

Mijnheer Van der Maelen, u sprak over een showdebat waar de camera's draaien. Dat mag u niet verbazen. De burgerbevolking van Nepal die niet alleen door de maoïsten maar ook door de regering ongewild wordt meegesleurd zal het graag horen dat dit slechts een showdebat is dat gaat over de principes die toegepast worden. Waarom is het een showdebat? Voor het eerst – buiten alle mooie principes die u vastlegt – wordt een principieel debat gevoerd dat moet worden getoetst aan de werkelijkheid van een uitvoerlicentie. Men zou kunnen denken dat er morele criteria bestaan om wapens te leveren en dat België zich daaraan houdt. Men zou kunnen denken dat de linkse partijen bij de concrete toepassing vasthouden aan deze principes. Men zou hopen dat België geen oorlogswapens in een chaos en onoverzichtelijke situatie gooit. Men zou durven denken dat de SP.A en Agalev hun medewerking aan een regering zouden weigeren als deze principes geschonden worden. Maar ja. Ik eindig met de woorden waarmee u uw antwoord begonnen bent: "Helaas, wij leven niet in Utopia".

Le **président**: Je lirai la résolution, mais je ferai prêter serment par Mme De Cock avant la fin de cette séance.

01.35 Els Van Weert (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, u verwijt ons een zeker showgehalte, hoewel ik meen dat u zelf ook wat show ten beste gaf en bovendien verzuimde u om een aantal concrete vragen te beantwoorden. Daarop kom ik later evenwel terug.

Mijnheer de minister, volgens u werd de wet niet overtreden en daarvoor haalt u de verslagen aan die destijds werden genotuleerd, bij de bespreking van de wet. U zei dat artikel 4 van de wet werd gerespecteerd en in dat verband citeerde u mevrouw Maes, die destijds zei dat het leveren van wapens geen probleem mag zijn wanneer het gaat

om een geregeld leger en om een democratie die zichzelf wil verbeteren.

Ik had de heer Deuba ook graag ontmoet, maar, evenmin als een aantal andere collega's van de oppositie, werd ik niet uitgenodigd. Wij kregen de gelegenheid niet om hem te ontmoeten. Maar mocht ik hem hebben ontmoet, dan zou ik hem graag hebben gevraagd in welke mate niet hij, maar de niet-democratisch verkozen koning die overigens niet als erg zachtzinnig bekendstaat, de controle over het leger in Nepal in handen heeft. Dat is toch een criterium wanneer men het heeft over een geregeld leger? Welnu, dat is hier niet van toepassing.

En dan heb ik het niet eens over de schending van de mensenrechten die u trouwens ook niet weerlegde.

De wet werd wel degelijk overtreden en u overtuigde ons niet van het tegendeel, mijnheer de minister.

Het was en is nog steeds mijn fundamentele overtuiging dat conflicten niet met wapens kunnen worden opgelost. Dat is niet alleen mijn mening. Trouwens, het gaat in dit geval niet alleen om een bende maoïstische rebellen. Vanmorgen nog sprak er een Nepalse mensenrechtenwaarnemer over de radio. Die persoon had ik ook graag eens ontmoet en misschien had u er ook goed aan gedaan hem te ontmoeten. Hij zei duidelijk dat een belangrijk deel van de Nepalese bevolking lijdt onder het regime en dat die situatie zou moeten veranderen. Hij voegde eraan toe dat de mensenrechten ook door het leger worden geschonden.

Niet alleen wij zijn ervan overtuigd dat wapens geen conflicten oplossen. Ook in het rapport Hollants Van Loocke komt zulks zeer duidelijk tot uiting.

Misschien zijn wij utopisten. De wereldgeschiedenis heeft echter al aangetoond dat utopisten nodig zijn om vreedzame veranderingen tot stand te brengen. Wellicht moet ik u hiervan geen voorbeelden geven.

Tot slot, richt ik mij nog eenmaal tot de pacifisten hier aanwezig met een citaat uit de brief van de utopist-pacifist Vaclav Havel aan Dubcek, waarin hij zegt: "Voor hun verlangen u op de knieën te krijgen hebben zij meer nodig dan alleen uw verlies aan macht. Zij willen uw gezichtsverlies".

Collega's, ik vrees dat dit het enige tastbare is dat zal overblijven van deze hele heisa omtrent de wapenlevering aan Nepal.

Mijnheer de eerste minister, tot slot nog dit. Ik heb de brief van Amnesty International ook gelezen en daarin wordt niet gezegd de wapens zonder meer aan Nepal te leveren. Zoals de heer De Crem het

reeds zei, stellen zij duidelijke vragen bij de situatie, ook kort na de fameuze conferentie waarnaar u verwijst en vooral, zij stellen u een aantal concrete vragen waarop u vandaag geen antwoord gaf. Agalev vroeg trouwens ook welke de strikte contractuele voorwaarden zijn die de Belgische regering aan deze licentie verbindt. Daarover hoorde ik u evenwel niets zeggen.

Ik vrees dat dit alles een grote luchtspiegeling is en dat de groene, rode en blauwe pacifisten in het Parlement gerold zijn.

01.36 **Ferdie Willems** (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, ik begin met enkele bedenkingen. Ten eerste, over de opmerkingen in verband met de besluitvorming heb ik niets gehoord. Werd een minister door een andere gerold? Daarop heb ik geen antwoord gekregen. Indien het zo is, moet men weten dat zulke dingen een boemerangeffect hebben. Ten tweede, waarom is de bestemming niet van in het begin medegedeeld? Ten derde, men gaat niet in op de vraag wat er gebeurt indien iemand zich tot de Raad van State wendt? Ik vrees dat u dan in uw hemd wordt gezet!

Ik heb wél enkele nieuwe zaken gehoord. Men gaat proberen de Europese regelgeving, die tot nog toe niet bindend was, in Belgische wetgeving om te zetten en dit eveneens door te drukken in de andere landen van de EU. Inzake de federalisering van de wapenwetgeving heb ik eveneens positieve geluiden gehoord van VLD- en van PS-zijde. Dit kan ik uiteraard steunen. De regionalisering van de wapenwetgeving kan echter niet bedoeld zijn om één gewest een alibi te bezorgen om zijn zin te doen. De regionalisering van de wapenwetgeving moet tegelijk met het uitwerken van een internationale wetgeving gebeuren.

Mijnheer de eerste minister, u was onder de indruk van de eerste minister van Nepal, die een tijdlang gevangen heeft gezeten. Mag ik erop wijzen dat op dit moment in Nepal nog altijd mensen worden gevangen gehouden en gefolterd – wat de Nepalese eerste minister trouwens aan de delegatie heeft bevestigd. Bovendien hebben wij in dit Huis al andere regeringsleiders ontvangen uit Afrika en het Midden-Oosten, onder meer Iran. Ook zij zijn bezorgd om hun land, maar ik weet niet of men hun verhaal tot de laatste letter moet geloven.

Mijnheer de eerste minister, ik blijf aandringen op de reden voor het nemen van deze beslissing. De heer Bourgeois heeft een uitvoerige uiteenzetting gehouden die ik niet zal herhalen. De rapporten en de getuigenissen zijn duidelijk. Aan beide zijden doen zich schendingen van de mensenrechten voor. Ik herhaal mijn suggestie: wat gaat u doen als er morgen beelden komen van slachtoffers, van kindsoldaten die worden gedood bij de rebellen?

Vanmorgen verklaarde een Nepalees over de radio dat de terroristische organisatie kinderen ronselt en dat het deze kinderen zullen zijn die worden neergeknald.

Ik heb u horen zeggen dat op die fameuze elfde juli pro en contra werden afgewogen. Welnu, ik wil nog concreet horen welke contra-argumenten naar voren werden gebracht. Hoe was het dossier samengesteld en welke tegenindicaties kon iemand met een kritische geest terzake hebben? Wat zat in het dossier en, vooral, wat zat er niet in?

Mijnheer de eerste minister, u probeert het woord burgeroorlog aan de hand van allerlei rapporten te definiëren, maar ik blijf bij de klucht – er is geen ander woord voor – dat dit woord op de website van Buitenlandse Zaken stond bij Nepal en dat het er naar aanleiding van deze discussie uit geschrapt is.

Amnesty International beschikt volgens mij over voldoende moreel gezag. Wat u als een donderslag bij heldere hemel hebt verklaard zal ik natrekken bij Amnesty International. U doet het voorkomen alsof Amnesty International deze wapenlevering heeft aanbevolen. Welnu, indien dit niet met de waarheid strookt, zullen wij hierop doorgaan.

Op 5 juni heb ik de minister van Buitenlandse Zaken geïnterpelleerd in verband met de studie, uitgevoerd in opdracht van het ministerie van Buitenlandse Zaken, afdeling Ontwikkelingssamenwerking. Daarin wordt verklaard dat, ten eerste, de huidige wapenwetgeving een zeef is; ten tweede, een parlementaire controle niet kan; ten derde, de eindbestemming allesbehalve gegarandeerd is en, ten vierde, het economisch belang primeert. Sta mij toe te citeren uit deze studie van professor Nauwelaerts, uitgevoerd in opdracht van de regering: “Sedert deze regering aantrad stelde ze zich met zeer veel nadruk op voor een politiek van mensenrechten en meer ethiek. Aan de andere kant is Louis Michel, die zelf een voorvechter is van de mensenrechten, meer flexibel dan zijn voorgangers in het verlenen van licenties voor wapenexport. Deze wapenuitvoer ondermijnt zijn discours over ethiek als pijler van zijn politiek.

Ethisch gedrag veronderstelt een consistent gedrag en dit laatste op zijn beurt veronderstelt een zekere desinteresse”. Op deze kritiek antwoordt Louis Michel, minister van Buitenlandse Zaken en Buitenlandse Handel, met een citaat uit een boek: “Een selectieve moraliteit valt te verkiezen boven een universeel cynisme. Ze vormt een vooruitgang die, toegegeven, relatief is, maar het zijn eerste stappen die tellen”. Dit kan als uitlating in dit dossier tellen.

Ik blijf ook aandringen bij onze collega's uit het zuidelijke landsgedeelte om eens eindelijk te willen

onderzoeken wat de reconversie van de wapenhandel betekent, zodat men niet zoals destijds bij de kolenindustrie eerst de zaak laat verkommeren, om daarna vast te stellen dat het te laat is. Er moet een alternatief worden gezocht nu er nog tijd is.

Wat de naïviteit betreft, kan ik alleen maar collega Els Van Weert bijtreden. Ook in dit huis moeten er dromers zijn, moet men blijven dromen van een betere wereld. Als wij hier allemaal realo's zijn, dan is onze wereld er erg aan toe.

01.37 Raymond Langendries (cdH): Monsieur le président, en commençant ce débat, je pensais qu'il y aurait l'importante partie concernant les déclarations des groupes de la majorité. Je me trompais. Nous ne sommes pas dans la nouvelle culture politique puisque la partie importante a été la déclaration du premier ministre. En conséquence, le débat s'est déroulé normalement.

Monsieur le premier ministre, la nouvelle culture politique aidant, je vous adresserai cette fois mes félicitations. Dans le rôle du professeur qui doit réprimander des élèves récalcitrants, vous êtes excellent. Car ce que vous êtes venu dire à la tribune de la salle des Congrès n'était pas à destination de l'opposition mais parfaitement à l'adresse d'un de vos groupes de la majorité. Je puis vous dire qu'il a pris une gifle. C'est ainsi que je le prends.

01.38 Guy Verhofstadt, premier ministre: (...)

01.39 Raymond Langendries (cdH): Monsieur le premier ministre, ils vont devoir retourner devant leur base.

Ils ont deux possibilités. La première est de vous engager pour défendre les propos que vous venez de tenir devant leurs assemblées de militants.

Or, vous venez à l'instant de les châtier! "Mais qui châtie bien aime bien!" En conséquence, vous venez de leur offrir une seconde possibilité qui est de jouer avec une proposition de loi afin de modifier le règlement sur la vente d'armes. Ils n'ont, à mon avis, que la seconde possibilité car ils ne peuvent décemment vous demander de défendre cela devant leurs militants. Il leur reste une possibilité: s'ils veulent retrouver un peu de l'honneur qu'ils viennent de perdre, ils voteront contre la confiance au gouvernement samedi.

De **voorzitter**: Ik zal de verschillende moties voorlezen die door een aantal fracties werden ingediend. Alvorens de agenda van zaterdag vast te leggen, zal ik tot de eedaflegging overgaan.

Moties

Moties

Tot besluit van deze bespreking werden volgende moties ingediend.

En conclusion de cette discussion, les motions suivantes ont été déposées.

Een eerste motie van aanbeveling werd ingediend door de heer Geert Bourgeois en mevrouw Frieda Brepoels en luidt als volgt:

"De Kamer, gehoord de interpellaties van de heren Geert Bourgeois, Pieter De Crem, Gerolf Annemans en mevrouw Els Van Weert en de heren Ferdie Willems en Raymond Langendries en het antwoord van de eerste minister, de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken en de minister van Financiën, beveelt de regering aan de desbetreffende vergunning om FN-wapens aan Nepal te leveren, onmiddellijk in te trekken; minstens op te schorten, overeenkomstig de wet van 5 augustus 1991, artikel 7."

Une première motion de recommandation a été déposée par M. Geert Bourgeois et Mme Frieda Brepoels et est libellée comme suit :

"La Chambre, ayant entendu les interpellations de MM. Geert Bourgeois, Pieter De Crem, Gerolf Annemans et Mme Els Van Weert et MM. Ferdie Willems et Raymond Langendries et la réponse du premier ministre, du vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères et du ministre des Finances, recommande au gouvernement de retirer sans délai ou du moins de suspendre la licence accordée à la FN pour la livraison d'armes au Népal en vertu de la loi du 5 août 1991, article 7."

Een tweede motie van aanbeveling werd ingediend door de heren Gerolf Annemans, John Spinnewyn, Bart Laeremans, Koen Bultinck, Guy D'haeseleer, Hagen Goyvaerts en Jaak Van den Broeck en luidt als volgt:

"De Kamer, gehoord de interpellaties van de heren Geert Bourgeois, Pieter De Crem, Gerolf Annemans en mevrouw Els Van Weert en de heren Ferdie Willems en Raymond Langendries en het antwoord van de eerste minister, de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken en de minister van Financiën, verzoekt de regering om de questieuze wapenlevering aan Nepal op te schorten en te blokkeren."

Une deuxième motion de recommandation a été déposée par MM. Gerolf Annemans, John Spinnewyn, Bart Laeremans, Koen Bultinck, Guy D'haeseleer, Hagen Goyvaerts et Jaak Van den Broeck et est libellée comme suit:

"La Chambre, ayant entendu les interpellations de MM. Geert

Bourgeois, Pieter De Crem, Gerolf Annemans et Mme Els Van Weert et MM. Ferdy Willems et Raymond Langendries
et la réponse du premier ministre, du vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères et du ministre des Finances,
demande au gouvernement de suspendre et de bloquer la livraison d'armes au Népal. "

Een derde motie van aanbeveling werd ingediend door de heer Pieter De Crem en luidt als volgt:

"De Kamer,
gehoord de interpellaties van de heren Geert Bourgeois, Pieter De Crem, Gerolf Annemans en mevrouw Els Van Weert en de heren Ferdy Willems en Raymond Langendries
en het antwoord van de eerste minister, de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken en de minister van Financiën,
vraagt de regering
- gelet op de schending van de wet van 5 augustus 1991;
- gelet op de schending van de Europese gedragscode inzake wapenexport;
de exportlicentie aan FN voor de levering van mitrailleurs aan Nepal in te trekken."

Une troisième motion de recommandation a été déposée par M. Pieter De Crem et est libellée comme suit:

"La Chambre,
ayant entendu les interpellations de MM. Geert Bourgeois, Pieter De Crem, Gerolf Annemans et Mme Els Van Weert et MM. Ferdy Willems et Raymond Langendries
et la réponse du premier ministre, du vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères et du ministre des Finances,
demande au gouvernement
- eu égard à la violation de la loi du 5 août 1991;
- eu égard à la violation du code de conduite européen sur les exportations d'armes;
de retirer à la FN la licence d'exportation de fusils-mitrailleurs au Népal."

Een vierde motie van aanbeveling werd ingediend door de dames Els Van Weert en Annemie Van de Casteele en luidt als volgt:

"De Kamer,
gehoord de interpellaties van de heren Geert Bourgeois, Pieter De Crem, Gerolf Annemans en mevrouw Els Van Weert en de heren Ferdy Willems en Raymond Langendries
en het antwoord van de eerste minister, de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken en de minister van Financiën,
vraagt, gelet op de manifeste overtredingen van de wapenwet van 1991 en van de Europese gedragscode, de uitvoerlicenties voor de wapens aan Nepal, India en Pakistan conform artikel 7 van de wapenwet onverwijld terug in te trekken."
Une quatrième motion de recommandation a été déposée par Mmes Els Van Weert et Annemie Van

de Casteele et est libellée comme suit:

"La Chambre,
ayant entendu les interpellations de MM. Geert Bourgeois, Pieter De Crem, Gerolf Annemans et Mme Els Van Weert et MM. Ferdy Willems et Raymond Langendries
et la réponse du premier ministre, du vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères et du ministre des Finances,
demande, vu les violations manifestes de la loi sur les armes de 1991 et du code de conduite européen, le retrait immédiat des licences d'exportation d'armes au Népal, en Inde et au Pakistan en vertu de l'article 7 de la loi sur les armes."

Een motie van vertrouwen werd ingediend door de eerste minister en luidt als volgt:

"In toepassing van artikel 92-3 van het Reglement van de Kamer vraagt de regering het vertrouwen van de Kamer van volksvertegenwoordigers."

Une motion de confiance a été déposée par le premier ministre et est libellée comme suit:

"En application de l'article 92-3 du Règlement de la Chambre, le gouvernement demande la confiance de la Chambre des représentants".

Over deze moties zal later worden gestemd. De bespreking is gesloten.

Le vote sur les motions aura lieu ultérieurement. La discussion est close.

Toelating en eedaflegging van een opvolger ter vervanging van een lid dat door de Koning tot minister werd benoemd

Admission et prestation de serment d'un membre suppléant en remplacement d'un membre nommé par le Roi en qualité de ministre

Artikel 50 van de Grondwet bepaalt het volgende:

"Een lid van één van beide kamers dat door de Koning tot minister wordt benoemd en de benoeming aanneemt, houdt op zitting te hebben en neemt zijn mandaat weer op wanneer de Koning een einde heeft gemaakt aan zijn ambt van minister."

L'article 50 de la Constitution dispose que "le membre de l'une des deux Chambres, nommé par le Roi en qualité de ministre et qui l'accepte, cesse de siéger et reprend son mandat lorsqu'il a été mis fin par le Roi à ses fonctions de ministre".

Volgens artikel 1bis van de wet van 6 augustus 1931 houdende vaststelling van de onverenigbaarheden en ontzeggingen betreffende de ministers, gewezen ministers en ministers van Staat, alsmede de leden en gewezen leden van de

Wetgevende Kamers, wordt de minister of staatssecretaris die ophoudt zitting te hebben, vervangen door de eerst in aanmerking komende opvolger van de lijst waarop de minister of de staatssecretaris gekozen is.

Selon l'article 1bis de la loi du 6 août 1931 établissant des incompatibilités et interdictions concernant les ministres, anciens ministres et ministres d'Etat, ainsi que les membres et anciens membres des Chambres législatives, le ministre ou le secrétaire d'Etat qui cesse de siéger est remplacé par le premier suppléant en ordre utile de la liste sur laquelle le ministre ou le secrétaire d'Etat a été élu.

Wij moeten dus overgaan tot de toelating en de eedaflegging van de opvolger die zitting zal hebben ter vervanging van de heer Jef Tavernier.

Nous devons donc procéder à l'admission et à la prestation de serment de la suppléante appelée à siéger en remplacement de M. Jef Tavernier.

De opvolger die in aanmerking komt om hem te vervangen is mevrouw Liliane De Cock, eerste opvolger voor de kieskring Gent-Eeklo.

La suppléante appelée à le remplacer est Mme Liliane De Cock, première suppléante de la circonscription électorale de Gent-Eeklo.

Haar verkiezing tot opvolger werd in de vergadering van 1 juli 1999 goedgekeurd. Daar het aanvullend onderzoek door artikel 235 van het Kieswetboek voorgeschreven, uitsluitend slaat op het behoud van de verkiesbaarheidsvereisten, gaat het in de huidige omstandigheden om een loutere formaliteit.

L'élection de cette dernière, comme membre suppléant de la Chambre, a été validée au cours de la séance du 1er juillet 1999. Comme la vérification complémentaire, prévue par l'article 235 du Code électoral, ne porte que sur la conservation des conditions d'éligibilité, il apparaît que cette vérification n'a, dans les circonstances présentes, qu'un caractère de pure formalité.

Ik stel u dan ook voor mevrouw Liliane De Cock onmiddellijk uit te roepen tot lid van de Kamer ter vervanging van de heer Jef Tavernier, en zolang het ambt van deze duurt, zonder dat tot verzending naar een commissie tot onderzoek der geloofsbrieven wordt besloten.

Je vous propose donc de passer aussitôt à l'admission de Mme Liliane De Cock comme membre de la Chambre en remplacement de M. Jef Tavernier, pendant la durée des fonctions de celui-ci, sans renvoi à une commission de vérification des pouvoirs.

Geen bezwaar? (Nee)

Pas d'observation? (Non)

Ik roep mevrouw Liliane De Cock tot lid van de Kamer van volksvertegenwoordigers uit.

Je proclame Mme Liliane De Cock membre de la Chambre des représentants.

Ik memoreer de bewoordingen van de eed: "Ik zweer de Grondwet na te leven" "Je jure d'observer la Constitution" "Ich schwöre die Verfassung zu beachten".

Je rappelle les termes du serment: "Je jure d'observer la Constitution" "Ik zweer de Grondwet na te leven" "Ich schwöre die Verfassung zu beachten".

Ik verzoek mevrouw Liliane De Cock de grondwettelijke eed af te leggen.

Je prie Mme Liliane De Cock de prêter le serment constitutionnel.

Mevrouw Liliane De Cock legt de grondwettelijke eed af in het Nederlands.

Mme Liliane De Cock prête le serment constitutionnel en néerlandais.

Mevrouw Liliane De Cock zal deel uitmaken van de Nederlandse taalgroep. (Applaus)

Mme Liliane De Cock fera partie du groupe linguistique néerlandais. (Applaudissements)

De vergadering is gesloten.

La séance est levée.

De vergadering wordt gesloten om 13.15 uur. Volgende vergadering zaterdag 31 augustus 2002 om 14.00 uur.

La séance est levée à 13.15 heures. Prochaine séance samedi 31 août 2002 à 14.00 heures.

BIJLAGE**ANNEXE****PLENUMVERGADERING****SÉANCE PLÉNIÈRE****DONDERDAG 29 AUGUSTUS 2002****JEUDI 29 AOUT 2002****INTERNE BESLUITEN****DECISIONS INTERNES****INTERPELLATIEVERZOEKEN****DEMANDES D'INTERPELLATION****Ingekomen****Demandes**

1. de heer Pieter De Crem tot de eerste minister over "de voorgestelde hervorming van de asielpprocedure".
(nr. 1356 – verzonden naar de commissie voor de Binnenlandse Zaken)
2. de heer Francis Van den Eynde tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "al dan niet vermeende contacten tussen de hoogste regeringsinstanties en de zeer omstreden zakenman Georges Forrest".
(nr. 1357 – verzonden naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen)
3. de heer Guido Tastenhoye tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de eventuele onderhandelingen met Turkije als kandidaat-lid voor de Europese Unie".
(nr. 1358 – verzonden naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen)
4. de heer Francis Van den Eynde tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de verkoop van 5.500 mitrailleurs van FN Herstal aan een anonieme klant".
(nr. 1359 – zonder voorwerp)
5. de heer Danny Pieters tot de eerste minister over "de verlening van wapenexportvergunningen".
(nr. 1360 – zonder voorwerp)
6. de heer Hagen Goyvaerts tot de minister van Financiën over "de tegenstrijdige berichten over nationalisering van de Nationale Bank".
(nr. 1361 – verzonden naar de commissie voor Financiën en Begroting)
7. de heer Pieter De Crem tot de minister van Financiën over "de toekomst van de Nationale Bank".
(nr. 1362 – verzonden naar de commissie voor Financiën en Begroting)
8. de heer Geert Bourgeois tot de eerste minister over "het ontslag van mevrouw Aelvoet, minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu".
(nr. 1363 – verzonden naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen)
9. de heer Pieter De Crem tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de wapenlevering aan Nepal".
(nr. 1364 – verzonden naar de plenaire vergadering)

1. M. Pieter De Crem au premier ministre sur "la réforme proposée de la procédure d'asile".
(n° 1356 – renvoi à la commission de l'Intérieur)
2. M. Francis Van den Eynde au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "les contacts prétendus ou réels entre les plus hautes instances gouvernementales et M. Georges Forrest, un homme d'affaires controversé".
(n° 1357 – renvoi à la commission des Relations extérieures)
3. M. Guido Tastenhoye au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "l'organisation éventuelle de négociations avec la Turquie sur sa candidature à l'Union européenne".
(n° 1358 – renvoi à la commission des Relations extérieures)
4. M. Francis Van den Eynde au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la vente, par la société FN Herstal, de 5.500 mitrailleuses à un client anonyme".
(n° 1359 – sans objet)
5. M. Danny Pieters au premier ministre sur "l'octroi de licences d'exportation d'armes".
(n° 1360 – sans objet)
6. M. Hagen Goyvaerts au ministre des Finances sur "les informations contradictoires concernant la nationalisation de la Banque nationale".
(n° 1361 – renvoi à la commission des Finances et Budget)
7. M. Pieter De Crem au ministre des Finances sur "l'avenir de la Banque nationale".
(n° 1362 – renvoi à la commission des Finances et Budget)
8. M. Geert Bourgeois au premier ministre sur "la démission de Mme Aelvoet, ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement".
(n° 1363 – renvoi à la commission des Relations extérieures)
9. M. Pieter De Crem au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la livraison d'armes au Népal".
(n° 1364 – renvoi en séance plénière)

10. de heer Gerolf Annemans tot de eerste minister over "het ontslag van mevrouw Aelvoet, minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu, en de wapenverkoop van 5.500 mitrailleurs van FN Herstal aan Nepal".

(nr. 1365 – verzonden naar de plenaire vergadering)

11. mevrouw Els Van Weert tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de levering van militair materieel aan Nepal".

(nr. 1366 – verzonden naar de plenaire vergadering)

12. mevrouw Els Van Weert tot de eerste minister over "de omstrede wapenleveringen aan Nepal, India en Pakistan".

(nr. 1367 – verzonden naar de plenaire vergadering)

13. de heer Raymond Langendries tot de eerste minister over "het ontslag van mevrouw Aelvoet, minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu".

(nr. 1368 – verzonden naar de plenaire vergadering)

14. de heer Pieter De Crem tot de minister van Financiën over "het bestaan van zogenaamde en aan wapenleveringen gelinkte staat-tot-staat leningen".

(nr. 1369 – verzonden naar de plenaire vergadering)

15. de heer Ferdy Willems tot de eerste minister over "de wapenleveringen aan Nepal".

(nr. 1370 – verzonden naar de plenaire vergadering)

10. M. Gerolf Annemans au premier ministre sur "la démission de Mme Aelvoet, ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement, et la vente de 5.500 fusils mitrailleurs de la FN Herstal au Népal".

(n° 1365 – renvoi en séance plénière)

11. Mme Els Van Weert au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la livraison de matériel militaire au Népal".

(n° 1366 – renvoi en séance plénière)

12. Mme Els Van Weert au premier ministre sur "les livraisons controversées d'armes au Népal, à l'Inde et au Pakistan".

(n° 1367 – renvoi en séance plénière)

13. M. Raymond Langendries au premier ministre sur "la démission de Mme Aelvoet, ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement".

(n° 1368 – renvoi en séance plénière)

14. M. Pieter De Crem au ministre des Finances sur "l'existence de "prêts d'Etat à Etat" liés à des livraisons d'armes".

(n° 1369 – renvoi en séance plénière)

15. M. Ferdy Willems au premier ministre sur "les livraisons d'armes au Népal".

(n° 1370 – renvoi en séance plénière)

MEDEDELINGEN

REGERING

Wijziging

Bij brief van 28 augustus 2002 zendt de eerste minister een afschrift over, van het koninklijk besluit van 28 augustus 2002 met als opschrift "Regering – Ontslag – Benoeming".

Ter kennisgeving

COMMUNICATIONS

GOUVERNEMENT

Modification

Par lettre du 28 août 2002, le premier ministre transmet copie de l'arrêté royal du 28 août 2002 intitulé "Gouvernement – Démission – Nomination".

Pour information